

Stiftelsen för
kunskaps- och
kompetensutveckling

Verksamhetsberättelse
och årsredovisning

2008

Grafisk formgivning: Yra AB

Tryck och repro: Ekotryck Redners, maj 2008

Texter: Fatima Grönblad, Thomas Heldmark och Carina Järvenhag/Voff Media

Verksamhetsberättelse

Vd har ordet	2
KK-stiftelsens uppdrag	5
Samproduktion	5
Årets verksamhet	
Profilerade forsknings- och utbildningsmiljöer	7
Kompetensutveckling i näringsliv och samhälle	12
Lärande och IT	20
Beviljade projekt 2008	26
Styrelse	29
Organisation	30
Möten, konferenser och seminarier	33
Extern kommunikation	34

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse	36
Resultaträkning	45
Balansräkning	46
Kassaflödesanalys	49
Noter	50
Revisionsberättelse	56

> Under året har vi påbörjat flera satsningar, vars värde kommer att visa sig långt fram i tiden. <

Under mina tio år som vd för KK-stiftelsen har omvärlden förändrats. Påfallande ofta som KK-stiftelsen förutspått. IT finns idag i alla slags produkter. Så såg det inte ut för ett decennium sedan. De nya lärosätena har stärkt sina positioner tillsammans med näringslivet. Nya forskar- och spetsutbildningar för näringslivet har vuxit fram och utvecklats i samspel mellan olika aktörer. Omstruktureringen av industriforskningsinstituten har utvecklats gynnsamt och det finns en gemensam inriktning i den fortsatta utvecklingen. Upplevelseindustrin, som inte var tydligt identifierad innan KK-stiftelsen pekade ut den, svarar nu för cirka 5 procent av Sveriges BNP.

Kanske kan man säga att KK-stiftelsen har haft tur. Att tiden har varit på vår sida. Så är det naturligtvis. Tiden har arbetat för de idéer som KK-stiftelsen lanserade vid starten i mitten av 90-talet. Men man kan också säga att KK-stiftelsen har läst samtidens underliggande trender och utsagda behov, att vi bidragit till den förändring vi nu ser. Att våra idéer om gränsöverskridande möten, förnyelse och strukturförändring har svarat mot behov som funnits, men som inte alla har förstått. Vi har helt enkelt läst tiden rätt.

Under året har vi påbörjat flera satsningar, vars värde kommer att visa sig långt fram i tiden. Den på KK-miljöer-

na är den största och uppgår till 1,5 miljard kronor. Under en tioårsperiod ska vi stödja de nya lärosätena att profilera sig och bygga starka miljöer för forskning och kompetensutveckling genom samproduktion med näringsliv och regioner. Satsningen är unik, den riktar sig mot lärosätenas ledningar, inte mot enskilda forskargrupper. Den är också unik genom att vi inte bara bidrar med pengar utan att vi aktivt medverkar i förändringsarbetet.

KK-stiftelsen har alltid arbetat med att förändra befintliga strukturer, inte bara att stödja enskilda projekt. För att det ska vara möjligt måste man ha en dialog med dem vars strukturer man vill förändra. Mötet är därför centralt. Det är en förutsättning för det vi kallar samproduktion. Under året har två mötesplatser inom området visualisering byggts upp i Linköping/Norrköping och Göteborg. Vi har haft en vandringsutställning om Upplevelseindustrin, en satsning som kritiserades när den startade men som blivit den samlande kraften för en framtidsindustri. En internationell expertpanel hyllade under året forskningsprogrammet Swedish Brain Power. Man talade om en satsning i "världsklass" och forsknings- och högskoleminister Lars Leijonborg lyfte fram programmet som ett föredöme. Vi har startat ett program om samhällsentreprenörskap. Där ska vi genom forskning och kompetensutveckling

FOTO: ANETTE ANDERSSON

skapa förståelse för samhällsentreprenörskap och hur det bidrar till att utveckla Sverige.

Vi på KK-stiftelsen utvecklar ständigt våra metoder att identifiera och designa satsningar. Ofta har det skett genom vår nyfikna omvärldsbevakning, genom att våra medarbetare själva är engagerade, entreprenöriella och har breda nätverk i samhället. Genom successiva beslut och ständig uppmärksamhet på utvecklingen. Genom att vi har samlat aktörer från skilda håll till kreativa möten. Så har vi undan för undan byggt upp en träffsäkerhet i våra satsningar. Men, det är en kunskap som mer sitter i vägarna än skriven på papper. Under året har vi systematiskt börjat dokumentera den kunskap vi byggt upp. Vi ska också

forska kring arbetsprocesserna i KK-miljöerna, för att dra lärdomar om hur samproduktion fungerar i praktiken.

Som vd har jag kunnat glädja mig åt medarbetare, som genom sitt engagemang och driv har hittat öppningar och arenor vi inte visste fanns. Utan dem hade stiftelsens framgångar inte varit möjliga. De hade heller inte varit möjliga utan en stödjande och insiktsfull styrelse. Det är också med glädje jag ser ett växande intresse bland medarbetarna att forska kring hur vi själva arbetar. Jag tror att vi på den punkten, när det gäller att designa komplexa samverkansprojekt, har något att lära vår omvärld.

MADELEINE CÆSAR, VD

FOTO: BJÖRN WIKMARK

Interiör från KK-stiftelsens lokaler.

KK-stiftelsens uppdrag

För att stärka Sveriges förmåga att skapa värde ska KK-stiftelsen bidra till att näringsliv, lärosäten och forskningsinstitut tillsammans utvecklar ny kunskap och kompetens. Vår roll är att vara en aktiv finansiär som skapar möjligheter, förstärker positiva effekter och stödjer risktagande.

Sedan starten 1994 har vi satsat mer än sex miljarder kronor i över 2000 projekt som handlar om kompetensutveckling i näringsliv och samhälle, profilerade forsknings- och utbildningsmiljöer och lärande och IT. De projekt vi beviljat medel (över 200 000 kr) till under 2008 finns på sidan 26. ■

Enligt våra stadgar ger vi stöd till:

- ▶ kunskaps- och kompetensutbyte mellan näringsliv, universitet, högskolor och institut
- ▶ forskning inom särskilda profilområden vid de nya universiteten och högskolorna tillsammans med näringslivet
- ▶ främjande av informationsteknologi

Vi sammanfattar vår verksamhet så här:

Ju tätare samproduktion, desto bättre resultat!

Samproduktion handlar om att höja kvaliteten på den kunskap som produceras. Och att skapa ett förädlad värde för alla som deltar. Det är en process som genomgår fyra faser.

Samproduktion. Alla som kommer i kontakt med KK-stiftelsen möter förr eller senare ordet. Det innebär att olika aktörer i samhället producerar kunskap tillsammans och berikar varandras perspektiv. Det höjer kvaliteten på kunskapsproduktionen när flera synsätt deltar. Det gör resultaten mer relevanta och direkt användbara.

Men hur går det här till i verkligheten? Samproduktion är en process som genomgår fyra faser.

Attraktionsfasen. När ett nätverk uppstår. Eller första mötet på konferensen. Under attraktionsfasen handlar det om att erbjuda vad man själv kan. Berätta vad man vill. Det viktigt att inte ha en dold agenda. Attraktionsfasen är ständigt pågående. Kloka samproducenter har tentakler ute hela tiden för att hitta möjliga partner. KK-stiftelsen har under de senaste femton åren haft som uppgift att underlätta attraktionsfasen, skapa möten där människor med olika bakgrunder, erfarenheter, perspektiv, kunskap och kompetens kunnat utveckla sina idéer och etablera samproduktion. I flera stora program under 2008 har arbetet fortsatt. Mötesplatsen har använts som en väg att

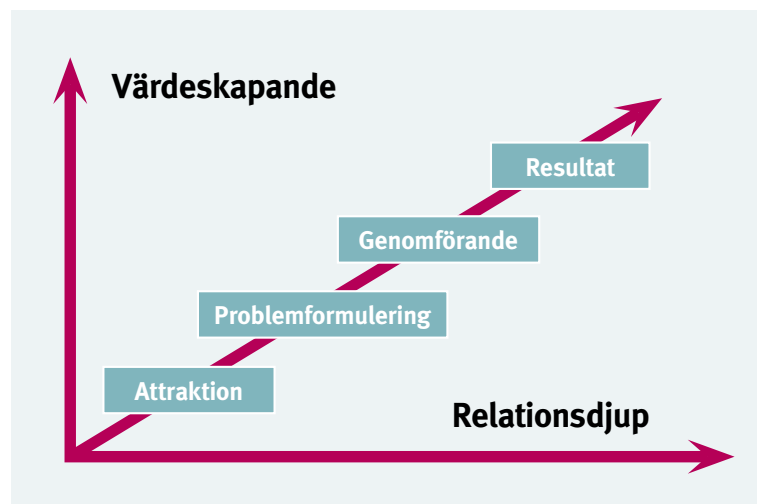
skapa gränsöverskridande möten mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor. Attraktionsfasen är dock inte tillräcklig. Den övergår i problemformuleringsfasen, eller bättre uttryckt;

Möjlighetsformuleringsfasen. Det är när två eller fler aktörer inser att de kan göra något ihop. Det kan vara ett helt nätverk, eller delar av ett nätverk som tillfälligtvis formerar sig. Olika aktörer kan ha olika mål med en gemensam satsning. Lärosätet kanske har målet att få många publikationer, företaget vill komma fram till en ny produkt. Det gäller att hitta vägar så att flera mål kan tillgodoses. Konkret har det bland annat lett till helt nya utbildningar kopplade till nya branscher som datorspelsindustrin och mat, nya tekniska lösningar för rörliga bilder i medier och utveckling av nya produkter och tjänster inom vård och medicinsk forskning.

Genomförandefasen. Är det tillgången på kapital som är nyckeln till framgång, eller kanske de riktigt stora genierna, nytänkande entreprenörer eller duktiga forskare? Nyckeln är öppenhet inför andra perspektiv. Ett inte ovanligt problem under genomförandefasen är att en av parterna redan har problemet och lösningen klart för sig.

Och vill bara ha den andra partens stöd. Då blir det ingen samproduktion. Samproduktion innebär att alla medverkande parter är med och formulerar forskningsfrågorna, är med i utvecklandet av kunskap, i utvecklandet av prototyper etcetera. Att de sitter tillsammans i samma lokaler. Samproduktion höjer kvaliteten på kunskapsprocessen, genom att flera perspektiv deltar.

Resultatfasen. Erfarenheten säger att ju tätare samproduktion, desto bättre resultat. Om parterna har bildat bolag under resans gång, eller på annat sätt gjort handlingar som kanske kostat dem något, stärker det samproduktionen. Framför allt är speciella former av möten mellan olika kunskapsvärldar den riktigt stora vägen till framgång. Utveckling handlar om många människors gemensamma ansträngningar och nästan alltid krävs kunskap och idéer från olika kunskapskulturer för att erövra nya områden. Resultaten kan se olika ut. De kan gagna akademien i form av publikationer eller bättre utbildningar. Det kan också vara en ny produkt eller en ny produktionsmetod. ■

KK-miljöer – profilerade kunskaps- och kompetensmiljöer

Blekinge Tekniska högskola, Malmö högskola och Mälardalens högskola är de tre första lärosätena i KK-stiftelsens stora programsatsning på kunskaps- och kompetensmiljöer, KK-miljöer, vid landets nya universitet och högskolor.

Efter flera års förberedelser fattade KK-stiftelsens styrelse beslut om tre miljöer i ett program som omfattar 1,5 miljard kronor under tio år. I och med det inleder stiftelsen ett långsiktigt och ömsesidigt samarbete med ledningarna för de nya lärosätena kring profilering och samproduktion.

Erbjudandet om KK-miljöer presenterades för de nya lärosätenas ledningar i början av året. Stiftelsen samlade sedan också ett flertal rektorer och näringslivsrepresentanter i de nya lärosätenas styrelser för att ta del av näringslivets syn på nyttan av de nya högskolorna. Efter det påbörjade lärosätena arbetet med att formulera hur man ville utveckla sin förmåga att samarbeta med näringsliv och samhälle, profilera sig, prioritera sina styrkor och utveckla samproduktion.

I april hade 17 lärosäten lämnat programförklaringar – Växjö universitet och Kalmar högskola valde att lämna en gemensam, Södertörn avstod.

Nu inledde den av styrelsen utsedda expertgruppen en urvalsprocess i tre steg. Bedömningarna baserades på lärosätenas programförklaringar, på hearings på KK-stiftelsen med varje lärosäte samt platsbesök. Trovärdighet, relevans och potential fanns med som kriterier i alla steg. Expertgruppen och KK-stiftelsen besökte sedan sex lärosäten som valts ut. Under besöken var genomförandeförmågan i fokus, lärosätena fick förtydliga vad de ville åstadkomma om de blev en KK-miljö.

I augusti påbörjade Mälardalens högskola, Malmö högskola och Blekinge Tekniska Högskola en process för att tillsammans med KK-stiftelsen långsiktigt utveckla sin förmåga till profilering och samproduktion. Under hösten träffade KK-stiftelsens ledning och expertgruppen ledningen för samtliga lärosäten och gav återkoppling av synpunkter och reflektioner som framkommit under processen. ■

➤ KK-miljöer är profilerade kunskaps- och kompetensmiljöer. De utvecklas i samproduktion mellan lärosäten och näringsliv.

KK-miljöer är stiftelsens största satsning, 1,5 miljard kronor i 10 år.

Under hösten fattades beslut om tre miljöer; Mälardalens högskola, Malmö högskola och Blekinge Tekniska Högskola.

Rektorer vid de nya lärosätena ►

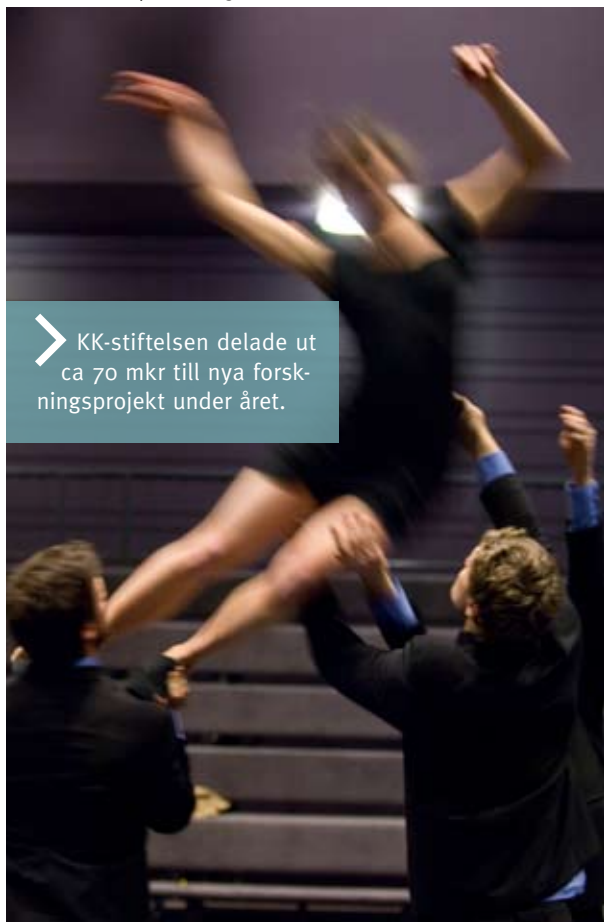
FOTO: ANETTE ANDERSSON

Konst är ett växande forskningsområde

Forskningsprojekt vid nya lärosäten är KK-stiftelsens mest långlivade satsning och den fortsätter att vara betydelsefull. 2008 stod den för närmare hälften av stiftelsens externa finansiering. Med Utökad samproduktion, sker en öppning mot helt nya forskningsområden och helt nya sökande.

När KK-stiftelsen startade fanns mycket lite forskning på de nya lärosätena. Det har varit stiftelsens uppdrag att ändra på detta. Satsningen Forskningsprojekt vid nya lärosäten var en av de första i den riktningen och har kommit att bli KK-stiftelsens mest långlivade. Sedan starten

Cirkusstudenter på Danshögskolan.

➤ KK-stiftelsen delade ut ca 70 mkr till nya forskningsprojekt under året.

FOTO: ANETTE ANDERSSON

har cirka 350 forskningsprojekt påbörjats och idag är ca 100 pågående. Under 2008 delades ca 70 mkr ut till nya forskningsprojekt.

Något som utmärker Forskningsprojekt vid nya lärosäten är att KK-stiftelsen medvetet avstått från att peka ut något speciellt område att forska kring. Lärosätet har själv fått välja forskningsområde förutsatt att kvaliteten varit hög. Kravet som funnits – och som finns – är att företag gått in som samproducent och hälftenfinansiär. Satsningen har därför fungerat som ett utvecklingslabb för det som idag är samproduktion.

KK-stiftelsen har uppmuntrat lärosätena att knyta an till den industri som funnits i regionen, vilket ofta har lett till teknisk forskning. I konfektionsstaden Borås satsade man på forskning inom textilt teknik, i Mälardalen byggde man upp en miljö inom realtidsteknik tillsammans med bland andra ABB, i Blekinge forskade man om mobil telefoni och så vidare.

Nu arbetar stiftelsen medvetet med att stärka inslaget av nya områden och nya sökande. Utökad samproduktionskompetens är ett steg åt det hållet. Det öppnar dörren för forskning inom samhällsvetenskap, humaniora och konstnärliga/estetiska områden.

– Det ligger oftast företagen nära till hands att satsa på teknik eller naturvetenskap. Samtidigt utgör tjänstesektorn 80 procent av svensk ekonomi. Där behövs forskning. Likaså inom den konstnärliga arenan, säger Mikael Nilsson som är programansvarig för båda satsningarna.

I framtiden kan Mikael Nilsson även tänka sig andra forskningsområden som förnyar eller utvecklar lärosätenas profiler.

I den första utlysningen av Utökad samproduktionskompetens fick 24 projekt 28 miljoner kronor. Av dessa var en tredjedel konstnärlig forskning. Projekten är ett- till tvååriga, beroende på vilken nivå av samproduktion aktörerna befinner sig på.

– Vi finansierar ettåriga etableringsprojekt för att etablera samproduktion. När det finns kan de söka olika forskningsprojekt med sina samproducenter, dels tvååriga genomförandeprojekt och dels treåriga forskningsprojekt i samproduktion, säger Mikael Nilsson. ■

Mellantjänster för nydisputerade ska föryngra forskarkåren

Genom en riktad satsning på "mellantjänster" får yngre forskare chans att meritera sig till docenter. Och forskningsmiljöer med potential en chans att föryngra sig.

Nyligen disputerade forskare har svårt att få fortsätta meritera sig akademiskt. Merparten lämnar akademien relativt snart efter disputationen, och de som blir kvar hamnar ofta i en undervisningssituation som kräver allt syre av dem. De externa forskningsmedel som finns att söka tenderar att hamna hos professorer eller hos deras doktorander, medan de som befinner sig i mellannivån hamnar i kläm. Det här gör i sin tur att lärosätena får svårare att förnya sina forskningsmiljöer. Allt för få yngre forskare får chans att bli docenter. Problemet är väl känt inom akademien och hindrar föryngring av forskarkåren.

KK-stiftelsens satsning på Strategiska rekryteringar handlar om att hjälpa lärosätena föryngra starka forskningsmiljöer, genom att bekosta ett antal "mellantjänster": forskarassistenter, post-doktorala tjänster och biträdande lektorat.

– Det som är speciellt i denna satsning är att vi väljer ut miljöerna, men inte forskarna. Det får lärosätena själva göra tillsammans med näringslivet, säger Peter Schilling som är ansvarig för programmet Strategiska rekryteringar.

Satsningen syftar till att ytterligare förstärka redan starka forskningsmiljöer. KK-stiftelsen skjuter till 500 000 kronor

per år i upp till fyra år, företagen lika mycket och lärosätet upp till 250 000 kronor. Till skillnad från många andra av KK-stiftelsens satsningar så krävs här medfinansiering i reda pengar av företagen.

Det har trots detta visat sig förvånansvärt lätt att få med företagen, inte minst därför att de får vara med och välja ut forskaren. Att företagen är med sätter också press på lärosätet och garanterar att de enskilda satsningarna blir kostnadseffektiva.

– Samproduktionstanken löper genom hela satsningen. De flesta medverkande företagen är vana att samarbeta tätt med akademien. De deltar aktivt i forskningen medan den pågår, de vet att detta är nyttigt för dem, annars skulle de inte gå in, menar Peter. ■

➤ Inom programmet Strategiska rekryteringar finansieras forskningstjänster, som bidrar till utvecklingen av samproducerande forskningsmiljöer.

Tjänsterna är t ex: forskarassistenter, biträdande lektorer och post-doktorala tjänster. De varar i max fyra år.

KK-stiftelsen finansierar 40 procent, näringslivet 40 procent och högskolan 20 procent.

KK-stiftelsen satsade 20,9 mkr under 2008.

Attila Diószegi, forskare vid Högskolan i Jönköping, som fått Volvo och Scania att börja samarbeta inom gjuterisektorn. Till höger doktoranderna Jessica Ortenius och Lennart Elmquist.

FOTO: INGVAR L. SVENSSON

Forskningsinstitutet en outnyttjad potential i kunskapssamhället

Under 2008 fortsatte bygget av Kunskapscentren vid forskningsinstitutet. KK-stiftelsen kraftsamlar tillsammans med Vinnova och Stiftelsen för Strategisk Forskning (SSF), tre forskningsfinansiärer som nu börjar bli vana att samarbeta i stora program.

Historiskt sett har forskningsinstitutet i Sverige varit små och haft en svag ställning jämfört med institut i andra europeiska länder. En sammanslagning och bolagisering har visserligen stärkt institutet, bland annat genom KK-stiftelsens försorg som delägare i Ireco Holding (numera RISE Holding). Men fortfarande finns outnyttjad potential när det gäller institutets möjligheter att stödja och initiera förnyelse och utveckling i näringslivet tillsammans med lärosätena.

Denna potential medverkar nu KK-stiftelsen till att frigöra. Tillsammans med Vinnova och SSF bygger man upp åtta kunskapscenter vid forskningsinstitut, detta för att stärka områden som är av stor betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft. Totalt ska 600 miljoner satsas fram till 2012, av vilka hälften kommer från de tre finansiärerna och resten från näringslivet.

– Jag har en stark tro på institutets roll i kunskapssamhället. Med den här satsningen gör vi dem vassare och bättre och vi bygger upp starka strukturer där institutet deltar i att utveckla Sverige, säger Elisabeth Bergendal-Stenberg, ansvarig för Kunskapscentren på KK-stiftelsen.

Satsningen "tvingar ut" såväl näringsliv som akademi på spelplanen. De större företagen ska främst skjuta till finansiella medel men också egen tid, medan de mindre i högre grad kan bidra med nedlagd arbetstid. En central utmaning är att knyta institutet närmare akademien i en

fruktbar samproduktion. Det viktiga är att forskningen håller en hög nivå. Från akademins håll har man inte alltid förstått institutets roll, utan ibland uppfattat dem som en konkurrent om medel. Detta vill man nu ändra på.

Elisabeth Bergendal-Stenberg har arbetat med satsningen sedan starten. Hon tycker att samarbetet mellan finansiärerna fungerar utmärkt.

– Det tror jag vi alla tycker. Vi är ju vana att samarbeta sedan tidigare. Vi har regelbundna bra träffar. Vi lyssnar in varandra när vi har olika uppfattningar. Vi i programstyrelsen träffas också i andra sammanhang än bara i denna grupp.

Ett sådant sammanhang var den första utvärdering som programstyrelsen genomförde tillsammans med en tillsatt programkommitté och internationella experter. Rapporten visade i positiva ordalag att satsningen startat upp och är på rätt väg vid samtliga kunskapscentra. Under året genomfördes också en workshop, "Best practise", där de åtta kunskapscentren delade med sig av sina dittills vunna erfarenheter. ■

Swerea SWECAST och Tekniska Högskolan i Jönköping driver ett kunskapscenter i Jönköping, Casting Innovation Centre. Syftet är att stärka den svenska gjuteriindustrin, verksamheten omfattar bl a utveckling och forskning inom gjutmaterial.

FOTO: PATRIK SVEDBERG

➤ 8 st kunskapscenter ska byggas upp.

Satsningen pågår till 2012 och omfattar 600 mkr, 50% från KK-stiftelsen, Vinnova och SSF och 50% från medverkande företag.

Hjärnkraft från Sverige

Projektet Swedish Brain Power är en succé. Modellen har inspirerat forskare i bland annat Tyskland och Frankrike.

– Vi samverkar på ett helt nytt sätt. Det ger vinster för både forskare och patienter, säger professor Bengt Winblad vid Karolinska Institutet som leder projektet.

Nya nätverk, goda forskningsmiljöer och samarbeten över de traditionella forskargränserna. Men också möjligheter för Sverige att behålla sin tätposition inom neurologi- och demensforskning. Ambitionerna för projektet Swedish Brain Power var höga när det startade 2005. När halvtidsutvärderingen presenteras av en internationell expertgrupp menar man att den nya samverkan är en framgång.

– Tidigare jobbade forskargrupper helt individuellt. Vi har lyckats väva ihop svensk neurologi, och hela processen från grundforskning till att det finns en ny medicin på marknaden går mycket snabbare, säger Bengt Winblad, som själv är en mentor inom svensk Alzheimerforskning.

Syftet med Swedish Brain Power var att koppla samman olika forskare och institutioner inom neurodegenerativa sjukdomar som Alzheimer, demens, Parkinson och ALS. Sjukdomar som alla har det gemensamt att nervceller dör i förtid av okända orsaker.

Ett 80-tal forskare är verksamma inom det här världsledande projektet. För att stimulera samverkan krävs att varje forskare har ett antal samarbetspartners inom nätverket, och även hittar en medfinansiär utanför projektet.

– De 100 miljoner vi får genom finansiärerna är inte särskilt mycket i sådana här sammanhang, men alla toppforskare i landet har ändå velat delta, säger Bengt Winblad.

Ett viktigt mål med Swedish Brain Power har varit att utveckla instrument för att ge tidiga diagnoser. Ju tidigare demenssjukdomar upptäcks, desto större chans till en lyckad behandling.

– Vi har kunnat använda ett helt nytt angreppssätt genom att akademi och industri arbetar tillsammans. Ett konkret exempel är det vaccin mot Alzheimer som prövats på Karolinska universitetssjukhuset. Jag tror att ett vaccin blir verklighet om fyra-fem år, säger Bengt Winblad.

Demens blir alltmer en folksjukdom och omkring 125 000 svenskar lider av Alzheimers sjukdom.

– Vi håller på att bygga upp en databas med ett register över alla behandlingar och forskningsresultat, och så småningom även alla patienter. Men det tar lite tid att bygga upp nya rutiner.

Ett uttalat mål med projektet är också att få igång en samverkan med svensk läkemedelsindustri och den medicinsktekniska industrin. Halvtidsutvärderingen pekar dock på att konkreta resultat fortfarande dröjer.

– Det är det område som tar längst tid att utveckla, eftersom det befinner sig längst bort i kedjan. Men vår ambition är absolut att stimulera ett industriellt samarbete. Det finns utan tvekan en enorm marknad vad gäller både behandlingar och hjälpmedel. Därför är det så oerhört viktigt att det blir en fortsättning på projektet efter 2010, säger Bengt Winblad. ■

Nätverket Swedish Brain Power startade 2005 som ett femårigt forskningsprogram

Finansiärerna satsar 100 miljoner kronor.

Finansiärerna är: KK-stiftelsen, Vinnova, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, Stiftelsen för Strategisk Forskning, Vårdalstiftelsen och Invest in Sweden Agency.

Läs mer på kks.se och swedishbrainpower.se

Bengt Winblad, Karolinska Institutet

FOTO: JOHAN BERGMARK

Samhälls-entreprenörer kombinerar lönsamhet och engagemang

För att möta framtidens utmaningar räcker det inte med tekniska innovationer. Sociala och miljömässiga problem kräver gränsöverskridande samarbeten och idéer från entreprenörer som vill något mer än att maximera vinster. Därför gör KK-stiftelsen en nioårig satsning för att stödja samhälls-entreprenörskap.

Stina Balkfors på Fanzingo, ett mediecenter för unga, Bengt Johansson, forskare i entreprenörskap och Eva Moe, programansvarig på KK-stiftelsen, samtalar om potentialen i samhälls-entreprenörskap.

Vad är samhälls-entreprenörskap?

STINA: Jag gillar den enkla definitionen – att det är någon som skapar nytta för samhället och lön till sig själv. I alla mina jobb har möjligheten att påverka varit min största drivkraft. Sedan går det ibland att tjäna pengar på, ibland inte.

EVA: Entreprenörskap är att man sätter igång något, medan samhälls-entreprenörer dessutom gör något med samhällsnyttigt fokus. Bland dem, är KK-stiftelsen mest intresserad av de som gör något nyskapande.

Vad kan samhälls-entreprenörer bidra med?

BENGT: Pragmatiskt sett är det uppenbart att de offentliga resurserna inte räcker till på alla områden, äldre- och vårdnaden till exempel. Då tror jag att vi måste täcka upp, kanske genom att skapa anhängarkooperativ till exempel. På ett mer abstrakt plan, som kanske är ännu viktigare, erbjuder samhälls-entreprenörskap hela samhället som arena för entreprenörskap. Det visar att man inte behöver vara företagare för att vara företagsam. På så sätt ges fler möjligheter att få utlopp för den drivkraften.

Eva Moe, Bengt Johansson och Stina Balkfors

FOTO: JOHAN BERGLING

EVA: Samhällsentreprenörer kan bidra genom att göra saker på ett nytt sätt och kombinera ideellt och kommersiellt. Vi har varit jätteduktiga sociala ingenjörer i Sverige, men många av våra lösningar är kopplade till industrisamhället, med skarpa gränsdragningar mellan näringsliv, offentlig sektor och ideella verksamheter.

STINA: Förutom nyttan som varje organisation gör tror jag att samhällsentreprenörer är viktiga inspiratörer. De visar att jag som liten människa kan förändra stora delar av samhället.

Vilka hinder möter samhällsentreprenörer i dag?

EVA: Jag tror att det behövs större förståelse för vad samhällsentreprenörskap är – varför det är bra och vad det kan bidra med. Det behövs också nya former för finansiering av samhällsentreprenöriella initiativ.

STINA: Ja, vi på Fanzingo hoppas att begreppet samhällsentreprenörskap blir mer etablerat. Vi har som mål att skapa en plattform för unga medieproducenter som levererar professionella produktioner till en marknad. Problemet är att en halvtimmes TV gjord av någon som aldrig gjort TV förut kostar mer, samtidigt som den halvtimmen är viktig och skapar ett mer demokratiskt samhälle. Än så länge är

public service inte beredda att betala för det. Om begreppet etableras blir det enklare för marknaden att resonera att "vi köper in det här av Fanzingo, för det är inget vanligt produktionsbolag, det är till och med ett samhällsentreprenöriellt produktionsbolag".

Ett annat problem är att det är lätt att fastna i att bli administratör och tappa bort hjärtat. Det händer mig vissa perioder, när jag har varit för långt ifrån unga personers historier och bara har betalat ut löner och skrivit ansökningar.

Vad krävs för att vi ska få fler samhällsentreprenörer?

BENGT: Den som har ett engagemang har i regel också kunskaper. Så när det gäller föreningar som till exempel Ung Företagsamhet borde man utgå från ungdomars intressen i större utsträckning. Ungdomar som visar att de tror på och känner för sin idé, och har jobbat för den, borde kunna få stöd.

EVA: Det behöver finnas tillgång till kompetensutveckling för samhällsentreprenörer. Och gärna någon form av inkubatorer, där de kan få hjälp att komma igång. Sedan behövs det förstås kapital. Men det tror jag kommer att strömma till när fler börjar se att samhällsentreprenörskap skapar tillväxt. ■

➤ Samhällsentreprenörskap är en satsning för att stödja samhällsentreprenörer.

Programmet innehåller hittills forskningsprojekt, piloter för kompetensutveckling, en politisk tankesmedja och internationella nätverk.

KK-stiftelsen har fattat beslut om att satsa 120 mkr till 2016.

I samtalet medverkade:

Stina Balkfors, verksamhetschef, Fanzingo. www.fanzingo.se

Bengt Johannisson, professor i entreprenörskap, Växjö universitet

Eva Moe, programansvarig, KK-stiftelsen

Läs mer på samhallsentreprenor.se och kks.se

FOTO: JOHAN BERGLING

FOTO: ANETTE ANDERSSON

”Vår idé har lyfts till en nivå vi inte trodde var möjlig”

Småföretagen är Sveriges ryggrad. De har behov av avancerad forskning men har svårt att hitta den. Expertkompetens har hjälpt hundratals företag att lyfta sig i håret. Pernilla Karlsson och Janne Bark är vd:ar på två av dem, Olle Vogel är programansvarig på KK-stiftelsen.

PERNILLA: Vi kom i kontakt med Tekniq 2001. Anledningen var att det fanns epilepsilarm som vi tyckte inte var tillräckligt bra. De larm som finns mäter rörelser i sängen, men epilepsianfall kan se ut på många andra sätt. Vi ville att det skulle kunna känna av fler typer av anfall.

OLLE: Det är precis det Expertkompetens är till för att hjälpa: ett litet företag som inser att de inte har den kompetens de behöver för att hålla sig i framkant.

PERNILLA: Ja, som litet företag har man fullt upp med det man ska göra, inte vad som är möjligt att göra. Vi kan inte ha koll på alla tekniska lösningar som finns. Vi har varken tid eller möjlighet att leta efter nålen i höstacken. Men genom Tekniq kom vi i kontakt med Imego och då öppnade sig en mängd möjligheter. Vi fick kontakt med läkare på Sahlgrenska sjukhuset. Imego gjorde en förstudie som vi inte hade klarat själva. Vi fick tillgång till teknisk kunskap som vi saknade. Däremot har vi våra öron nära brukarna. Vi hade marknadskunskapen och behovskunskapen.

JANNE: Starke Arvids historia är lite annorlunda. År 2003 hade företaget lönsamhetsproblem. Vi hade ingen ordning

på produktionen. Vi hade för små volymer, för höga lönekostnader och jag stod i begrepp att lägga ut hela produktionen till Kina. Då hamnade jag på ett inspirationsseminarium kring Prodesign, som syftar till att utveckla produktionsmetoder. Det blev en fullständig helomvändning. Vi har sedan dess totalt ändrat vårt sett att se på vår produktion, våra processer, vårt sätt att se på lönsamhet.

Hur?

JANNE: Det bygger på Toyotamodellen. Det handlar bara om att ta reda på vad som är värde för kunden och att eliminera allt slöseri som inte skapar detta värde. Vi har tagit bort alla våra vinstmål. Sätter man upp tajta vinstmål, tänker man mer på det än att skapa värde för kunden. Vi tänker oss att kunden ska köpa av oss för att vi är så bra, snarare än att vi behöver sälja för att vi är så halvbra.

Hur har ni kommit fram till det?

JANNE: I Prodesign fick kontakt med forskare på Chalmers. De har hjälpt oss genom hela processen.

Men det viktiga har varit att få våra anställda att förstå detta, att få med dem. Outnyttjad kreativitet är ett slöseri.

Har ni själva fått öppna er?

PERNILLA: Vi har varit tvungna att blotta vår idé. Och det gör man ju inte för vem som helst. Det bygger på långsiktiga relationer. Vi vet att om vi kommer med något till våra

kontakter på Imego och Högskolan i Halmstad så stannar det där. Personliga relationer är viktiga. Om de personerna skulle bytas ut skulle nog förutsättningarna ändras.

Vilka effekter har projektet haft?

PERNILLA: Det har tagit vår idé till nivåer vi inte trodde var möjligt. Sättet larmet mäter epilepsidata har imponerat på de läkare vi har samarbetat med. De var ganska skeptiska till projektet i början. Projektet pågår fortfarande så jag kan inte säga exakt hur larmet kommer att fungera.

OLLE: Det skapar ett oerhört lärande och stärkt kvalitet att dessa perspektiv möts. Att de som undervisar om mikrosensorer och sensorsystem eller produktion kan berätta för sina studenter hur kunskapen används.

JANNE: Vi har bildat en studentverkstad, dit studenter kommer och gör sina ex-jobb. Vi har ett antal utvecklingsprojekt vi lägger där. Vi anordnar en tävling för att få en student i styrelsen. För att bli kundnyttig måste man förstå framtidens arbetskraft. Vi vill också bygga vårt företag så som samhället behöver oss. Det skapar stolthet bland våra medarbetare. Det märks nu när tiderna är dåliga. Det har aldrig varit bättre stämning. ■

> Prodesign (industriell produktframtagning) och Tekniq (intelligenta produkter) ingår i KK-stiftelsens satsning på Expertkompetens, skräddarsydd kompetensutveckling för att främja tillväxt och lönsamhet hos små och medelstora företag. Prodesign och Tekniq är avslutade och effektutvärderades 2008.

KK-stiftelsen har satsat ca 470 mkr på Expertkompetens. Imego är ett statligt forskningsinstitut inom mikro- och nanoteknik.

Läs mer på kks.se och teknik.se

I samtalet medverkade: Janne Bark, vd och huvudägare, Starke Arvid, Pernilla Karlsson, vd, Kom i kapp Rehab, Olle Vogel, programansvarig, KK-stiftelsen

Ny design ska lekas fram

Högskolan för design och konsthantverk, HDK, i Göteborg sätter barnet i centrum med sin nya utbildning "Child, Culture, Design".

– Förmodligen är vi först i världen med en designutbildning som utgår från barns behov, säger Ulf Sjöstrand, utbildningsansvarig för HDK:s utbildningar på masternivå, som KK-stiftelsen gett stöd till.

En internationell designutbildning med särskilt fokus på barn och unga är något helt nytt i Sverige. Traditionellt har barns lek, utveckling och lärande varit frågor för lärarutbildningar och institutioner inom kulturvetenskap.

– Det finns en unik "barnkompetens" i Sverige som vi vill använda som plattform, säger Ulf Sjöstrand. De utbildningar inom området som finns utomlands handlar uteslutande om att designa leksaker. Vi vill istället utgå från barnens syn på lek, lärande, kultur och hälsa. Det ger ett helt annat perspektiv och kanske en helt annorlunda produkt i slutändan.

Den tvååriga utbildningen "Child Culture Design" ska starta höstterminen 2009 och ingå i HDK:s masterprogram. Utvecklingsarbetet sker med hjälp av finansiellt stöd av KK-stiftelsen och i nära samarbete med näringsliv, institut och högskolor.

– Det kändes naturligt att starta en sådan utbildning här, säger Ulf Sjöstrand. HDK vill vara med och påverka samhället. Med den nya utbildningen får vi designers med ett annorlunda perspektiv och en fördjupad kunskap.

Flera partner från näringslivet deltar i utvecklingen av den nya designutbildningen. Det är bland andra Brio, Träcentrum i Nässjö och Hags, Högskolorna i Halmstad och Kalmar och Barnkulturforskning vid Stockholms universitet.

Bollplank i Vimmerby

Ytterligare ett bollplank är sagoparken Astrid Lindgrens Värld i Vimmerby. Vd Mikael Ahlerup säger att det var självklart att delta:

– Det är en möjlighet för oss att påverka och göra vår röst hörd. Vår sagopark utgår hela tiden från barnet och barnets lek. Vi formar ingenting färdigt och sätter det

framför barnet. Det är ett perspektiv som också bör genomsyra den nya utbildningen.

Han hoppas att fler designer ska bli intresserade av att jobba med barnens värld.

– Personligen hoppas jag att utbildningen ska väcka ett intresse för design på barnens villkor. Vi vuxna måste våga lita på barnens egen kreativitet och inse att de kan bli stimulerade av relativt enkla saker.

Olika perspektiv

I dag är barn och ungdomar en allt viktigare målgrupp för produkter och tjänster. Inte minst för telekom- och spelbranschen, leksaks- och upplevelseindustrin. Frågan är hur mycket kommersiella intressen får påverka den nya utbildningen?

– Rent teoretiskt skulle vi kunna konkurrera ut designkåren i Göteborg med vår praktik och våra projekt om vi gjorde exakt det företagen ville. Men vårt syfte är att fånga olika perspektiv för att kunna utveckla en designutbildning på hög nivå, säger Ulf Sjöstrand.

Johnny Friberg tillägger att en designers uppgift också är att våga strunta i marknaden.

– Eftersom de styrs av marknaden kanske de helst vill ta fram en produkt som liknar förra årets bästsäljare. Vår uppgift som designers är att ge företagen vad de ännu inte visste att de ville ha, säger han. ■

➤ Masterprogram enligt Bologna-modellen är utbildningar på magister/masternivå som utvecklas och genomförs i samarbete mellan företag/organisation och lärosäte.

Programmen startar höstterminen 2009.

Områdena är: design, telekom, livsmedel, skog och informationsfusion.

KK-stiftelsen satsar 16 mkr.

Upplevelser vandrade landet runt

Med sin åttaåriga satsning har KK-stiftelsen satt upplevelseindustrin på kartan. När det var dags för utvärdering gjordes en vandringsutställning för att spegla den kreativa energin inom branschen. Utställningen turnerade till de åtta mötesplatserna i satsningen, från Malmö i söder till Piteå i norr, och sågs av över 7 500 personer.

Emma Estborn, projektledare Media Mötesplats Malmö och Stina Algotson, programansvarig, KK-stiftelsen samtalat om satsningen.

Vad var bakgrunden till KK-stiftelsens satsning på Upplevelseindustrin?

STINA: KK-stiftelsens satsning startade år 2000. Kreativa näringar identifierades som en samling branscher med stor tillväxtpotential. Satsningen har haft fokus på tre saker. Att samla upplevelseindustrin, skapa mötesplatser och få fram utbildningar för dem som jobbar i branschen. De första fem orterna som valdes ut var Hultsfred, Trollhättan, Piteå, Karlshamn och Grythyttan/Hällefors. De valdes för sin kreativa kompetens. De har också en aktiv högskola eller akademi och även offentliga stödfunktioner. De tre storstäderna tillkom omkring år 2005.

EMMA: Att det blev inriktning media i Malmö beror på att det är ett starkt område på högskolan. Vi har också ett starkt näringsliv inom media, både av traditionella och nya medieföretag.

Samproduktion är ett nyckelord i KK-stiftelsens satsningar. Att satsningar sker i samarbete mellan näringsliv, högskola och det offentliga. Varför är det viktigt?

STINA: Det har visat sig bra med neutral part för att bidra till gränsöverskridande möten. Det gör att man kan vara friare i sina diskussioner.

EMMA: Det som funkat framgångsrikt för oss som mötesplats är att vi är finansierade av Region Skåne, Malmö stad och av KK-stiftelsen. Samtidigt som vi känner näringslivet och högskolan väldigt väl. Vi finns mittemellan aktörerna och kan därför vara branschsamlande.

VANDRINGSUTSTÄLLNINGEN

- Turné till åtta orter
- 7 500 besökare
- 55 seminarier och workshops

FOTO: ANETTE ANDERSSON

Vad har samproduktion konkret bidragit till?

EMMA: Vi har jobbat mycket med kompetensutveckling. Vi vet vilka behov som finns hos näringslivet och vad högskolan vill göra, till exempel branschbehovsutbildning. Ett konkret resultat är en helt ny utbildning i entreprenörskap för kreatörer. Vandringsutställningen är också ett bra exempel på vad samproduktionen har bidragit till.

Varför valde ni att redovisa satsningen på upplevelseindustrin i form av en utställning. Var det självklart?

STINA: Nej, oftast utvärderas våra program och redovisas i en tryckt rapport. Men nu kändes det viktigt att det inte blev en hundrasidig rapport. Det är ett fåtal som läser hela rapporten, och ytterligare några som läser sammanfattningen. Nu hade vi jobbat med upplevelseindustrin i åtta år. Resultatet av satsningen skulle gestalta de kreativa branscher som vi har jobbat med – och spridas till många människor och orter.

EMMA: Vi ville skapa den typen av fysiska möten vi inte har dagligdags. Bland annat hade vi spaningsdiskussioner med de tio mest spännande medieföretagen i regionen. Där skapades nya idéer och samarbeten. Det skedde också cross-medialt, webbyrån mötte stora Sydsvenskan. Vi bjöd

också in till frukostseminarium med Connect som är ett riskkapitalbolag.

STINA: Vandringsutställningen bestod av tre delar; en kronologisk berättelse om satsningen; upplevelsekonsumenter gav sin bild av upplevelseindustrin; och en presentation av de åtta mötesplatserna. Utställningen blev en fysisk ram runt riktiga möten genom seminarier, workshops och paneldiskussioner.

Vilka värden har skapats genom satsningen?

EMMA: Vårt arbete fortsätter eftersom vi blir en del av det nya Moving Media City i Västra Hamnen, som stöds av staden, regionen och KK-stiftelsen. Här kommer det att finnas både nya och etablerade företag samt miljöer för forskning och innovation.

STINA: Våra mål för vandringsutställningen var att visa vad vi har åstadkommit, skapa ett lärande kring upplevelseindustrin och ge ett avstamp för fortsättningen. Där är vi väldigt nöjda med resultatet. Utställningen lever fortfarande och turnerar nu i Västernorrland. Och våra erfarenheter från att bygga framgångsrika mötesplatser använder vi i vårt fortsatta arbete, t ex i våra satsningar på Samhällsentreprenörer och Visualisering. ■

SATSNINGEN PÅ UPPLEVELSEINDUSTRI

KK-stiftelsen har sedan 1999 tillsammans med kommuner, regioner, organisationer satsat 150 mkr.

Upplevelseindustrin står för fem procent av Sveriges BNP.

En kvarts miljon människor arbetar i branschen.

Inom satsningen har åtta mötesplatser byggts upp:

- Karlshamn (datorspel + upplevelsebaserat lärande)
- Grythyttan/Hällefors (måltid + design + turism)
- Hultsfred (musik)
- Trollhättan (film)
- Göteborg (design + marknadskommunikation)
- Stockholm (mode)
- Piteå (turism + media + musik)
- Malmö (media)

Mycket verkstad men för lite snack i samhällsbyggnadssektorn

I byggbranschen pratar man inte så mycket. Man gör. Och det man lär sig behåller man för sig själv. Det saknas system för lärande mellan byggherrar, stadsplanerare och beställare. Det finns behov av att dokumentera befintlig kunskap och kompetens för att sedan sprida den på ett systematiskt sätt. KK-stiftelsen förbereder ett underlag för att kunna besluta om hur stiftelsen kan bidra till en utveckling av sektorn.

Det som kallas samhällsbyggnad – planerandet och byggandet av bostäder, skolor, broar, vägar etcetera – påverkar oss alla varje dag. Vi möter den i en trilsande hissdörr på morgonen, i ventilationssystemet på våra arbetsplatser, i stadsplaneringen i området vi bor. Allt vi har omkring oss är samhällsbyggnad.

Men aktörerna på arenan är inte så pratsamma. Branschen kan uppfattas ha en kultur av inbördes konkurrens. Man har ingen vana av att systematiskt ta reda på vad brukarna vill ha. Denna tystnad kan kosta pengar. I värsta fall kan den resultera i mögelhus, försenade byggen och dörrar som inte går att stänga. Kanske också i sämre forskning och lägre kvalitet på högskoleutbildningarna. Branschen saknar samlad statistik och merparten av professorerna närmar sig pensionsåldern. Det är kort sagt en hel del verkstad men för lite snack bland dem som bygger vårt samhälle.

Detta upptäckte utredaren Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist när hon gjorde förstudien Beställa, Bygga, Bruka. Hon samlade på KK-stiftelsens uppdrag företrädare för hela sektorn, de som planerar, ritar, bygger, beställer och äger. Hon anordnade workshops och intervjuade ett 80-tal branschföreträdare. Hon fann en bransch med stort kunskande men med dåligt självförtroende.

– Kunskapen sitter i huvudet och händerna på dem som planerar och bygger – men det finns inga system för lärande. Att bygga en bro kan man inte lära sig i skolan. Det måste man göra. Men vi måste få kunskapen på fältet att komma skolorna till del, säger Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist.

Därför behövs lärprocesser utvecklas, för att sprida den kunskap som finns, både inom den egna sektorn och till

gymnasieskolor och högskolor, till kommunernas tekniska kontor, och till de tusentals småföretag som finns.

– Enkelt uttryckt handlar det om att ta reda på vad en person har i huvudet, få ner det på papper och föra in det i huvudet på nästa person, säger Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist.

Upprinnelsen till förstudien var att bland andra vice rektorn för Chalmers gjorde en förfrågan till KK-stiftelsen om en satsning om så kallad Lean Construction, alltså hur man skapar en byggprocess som undanröjer ställtider och flaskhalsar. KK-stiftelsen tyckte att idén var bra, men ville dessutom ha ett bredare angreppssätt. Man ville titta på samtliga aktörer inom samhällsbyggnadssektorn. Hur överförs kunskap? Vad finns det för stuprör och andra strukturella hinder?

Det kunde bara branschen själv berätta om. Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist upptäckte också ett annat problem när hon samlade företrädare för sektorn: nämligen att beställarna, de som beställer nya bostäder, ombyggnationer och infrastrukturella satsningar, inte alltid vet vad de beställer.

– Då blir det nästan aldrig bra. Många höga byggkostnader beror på bristande beställarkompetens, säger Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist. ■

Branschen omsätter ca 300 miljarder kr/år.

Enligt flertal studier är ca 30% merkostnader (slöseri, låg effektivitet, bristfälligt uppfyllda kund- och brukarkrav etc.).

Branschen har ca 60 000 företag med ca 430 000 anställda (12% av totala sysselsättningen).

92% av företagen är små- och medelstora företag med mindre än 200 anställda.

1% av husbeståndet i dag är nybyggnad och 99% ombyggnad.

40–50% av beställarna är från offentliga sektorn.

(Källa: Beställa, Bygga, Bruka – förstudie. Finns att ladda ner på kks.se)

➤ Samtalade gjorde: Cecilia Löfberg, vik. universitetslektor i pedagogik, Stockholms universitet, projektledare för "Att uttrycka det svåra online", om webbplatser där unga talar om sina livsproblem med med vuxna.

Patrik Hernwall, docent i pedagogik, Södertörns högskola, projektledare för "Ungas multimodala gestaltning", om hur ungdomar använder digitala redskap i skolan och på fritiden.

Stig Roland Rask, programansvarig för Unga nätkulturer, KK-stiftelsen.

FOTO: ANETTE ANDERSSON

I ögonhöjd med barn och unga

Dagens barn och ungdomar är uppväxta med den virtuella världen. Hur det kommer att påverka samhällsutvecklingen kan ingen förutsäga. Unga nätkulturer är en av de första forsknings-satsningarna i världen som riktar ljuset mot potentialen och möjligheterna i ungas nätvanor.

Vad handlar Unga nätkulturer om?

CECILIA: Det handlar om att förstå barns och ungdomars verklighet online. Barn rör sig idag lika obehindrat i den virtuella världen som i den vanliga. De är födda med internet. De interagerar, leker, pratar om problem, lär sig saker på nätet. Detta förstår inte alltid vuxenvärlden, utan reagerar med moralpanik och ropar på gränssättning.

PATRIK: Den negativa föreställningen måste vi vända. Det barn gör på nätet är inte i huvudsak ett problem, det är framtiden. Vad kan vi lära av ungas naturliga inställning nätet för att utveckla nya lärmiljöer, stödja socialisation och vuxenblivande? Kan den virtuella verkligheten öka deras reflexionsförmåga och stärka deras identitet? Kan unga rentav lära vuxna att förstå världen bättre?

STIG ROLAND: Unga nätkulturer är en av de första forskningssatsningarna i världen att ställa dessa frågor.

CECILIA: Särskilt intressant är att forskningen sker i ögonhöjd med barnen och ungdomarna. Det är deras verklighet vi ska beskriva, ur deras perspektiv.

PATRIK: Vi säger att ungdomarna är medforskare. Detta är nya fenomen och då måste vi ha med kulturbärarna. De deltar i workshops. Vi involverar dem i analysarbete, bollar idéer med dem.

STIG ROLAND: Det finns en ansats i detta att vuxna ska lära av barn, inte bara om barn. Vi sätter en tilltro till att barns och ungdomars online-verksamhet ligger i framkant av en samhällsutveckling som är långt vidare än vad vi kan föreställa oss idag.

Är det därför Pirate Bay finns med?

STIG ROLAND: Satsningen knyter ihop en mängd aktörer i samhället; småföretag, storföretag, rockband, myndigheter, kommuner - även Pirate Bay. Det är själva kungstanken i idén om samproduktion. Hela samhället finns med i detta program.

Varför är samproduktion bra?

STIG ROLAND: Därför att det höjer kvaliteten på forskningsresultaten. När de som ska använda forskningen finns med i hela forskningsprocessen, blir forskningen relevant. Det ska inte vara någon ensam forskare som jobbar i fem år och sedan frågar, vad ska vi använda detta till? Bilden av den ensamma forskaren i splendid isolation är passé. De duktigaste forskarna i världen är också de duktigaste nätverkarna, inte bara med andra forskare utan med hela det omgivande samhället.

PATRIK: Samproduktion förutsätter ett helt annat sätt att se på forskning. Vi pedagoger brukar tjata om att relevansgöra forskning. I det här programmet handlar allting om det. Redan när vi formulerade ansökan hade vi många möten med våra samproducenter.

CECILIA: Jag forskar om webbplatser dit ungdomar vänder sig för att prata om sin livssituation med vuxna. Jag kommer att ha täta möten med mina samproducenter som driver dessa webbplatser. Vi kommer att arbeta gemensamt med att utforma forskningsfrågor. Min övertygelse är att webbplatserna kommer att ha nytta av att den här forskningen bedrivs också med att vi tillsammans ska kunna utveckla webbplatsernas verksamhet. På så vis finns det inslag av aktionsforskning i det jag sysslar med.

Vad kan Unga nätkulturer skapa på sikt?

PATRIK: Vi kan utveckla nya pedagogiska verktyg i skolan. Till exempel att arbeta mer kreativt med de digitala redskap som barn använder på sin fritid. Utifrån barns och ungdomars nätvanor forma lärandemiljöer där eleverna reflekterar och lär sig samtidigt som de redigerar filmer och musik. Detta är vi tvungna att göra. Skolan riskerar annars att bli irrelevant för ungdomars lärande och utveckling.

STIG ROLAND: På sikt kan det ligga till grund för helt nya industrier, nya lagar, ny pedagogik. Unga nätkulturer är forskning där vi ligger i absolut framkant. Här kan Sveriges traditioner att ta barn på allvar verkligen ge något tillbaka för hela samhället. ■

➤ 9 forskningsprojekt delar på 35 miljoner kronor under 2–4 år. De ska på olika sätt undersöka barns och ungdomars nätvanor.

Forskningen omfattar psykologi, pedagogik, sociologi, juridik med mera. Organisationer, företag och myndigheter medverkar i forskningen.

Under hösten ska Unga nätkulturer bilda huvudtema vid en regeringskonferens om barn som hålls med anledning av Sveriges ordförandeskap i EU. Syftet är att lyfta fram det positiva i barns och ungdomars nätkulturer.

Nätverk istället för tävling – så ska lärarna lyfta sin IT-kompetens

Vid en konferens inför andra utlysningen av KK-stiftelsens satsning IT i lärarutbildningen häromåret gjorde lärosätena ett milt myteri. De ville inte ödsla kraft på att ännu en gång tävla med varandra. De ville pröva nya former för arbetet. Bilda ett nätverk för programpengarna. Så fick det bli.

➤ I samtalet medverkade Caroline Liberg, professor i utbildningsvetenskap, dekan vid lärarutbildningen, Uppsala universitet, ordförande i Lärarutbildningskonventet.

Maria Sundkvist, lektor i utbildningsvetenskap, docent i Tema Barn vid Linköpings universitet och ordförande i Nätverket IT i lärarutbildningen.

Yngve Wallin, programansvarig, KK-stiftelsen.

MARIA: Det har varit ett år av förberedelser men nu är vi startklara. Vi har föreslagit ett antal områden som behöver sättas ljus på. De handlar om öppna digitala lärsystem, spel och simulering och kompetensspridning bland lärare med mera.

Varför ett nätverk?

CAROLINE: Vi behöver kraftsamla. Då är ett nätverk en bra modell. Vi blir en tydlig röst. Något som utmärker lärarutbildningarna är att de är väldigt olika och väldigt lokala, och ofta med ett begränsat geografiskt upptagningsområde. Utbildar man sig till lärare i Skövde vet man kanske inte om så mycket annat. Där har nätverket en viktig funktion.

MARIA: Det är inte fråga om att likrikta lärarutbildningarna utan om att kvalitetssäkra dem. Alla ska få tillgång till utvecklingen inom IT. Och med ett nätverk kan vi berika varandra med idéer. Ett nätverk gör också omvärldsbevakningen bättre.

FOTO: ANETTE ANDERSSON

CAROLINE: Internationaliseringen är en annan aspekt. Digital teknik gör det lättare att ha kontakt med lärarutbildningar i andra länder. Avstånden krymper. Själva utbildningarna kan också förbättras genom att de blir digitaliserade. Istället för att gå på en föreläsning kan man se den på nätet och sedan diskutera den på en chatt.

YNGVE: IT kommer att genomsyra lärandet i allt större utsträckning. Detta anger också den nya utredningen om lärarutbildningarna. Exakt hur är svårt att säga men det sker mycket spännande på många olika plan. Både när det gäller nya tekniska förutsättningar och ny kunskap kring hur vi lär oss.

CAROLINE: Till exempel kan den förändra läsprocessen. Den så kallade hypertexten kommer att utvecklas och inte bara innehålla text, utan även ljud och bild. Jag tror också att klassrumssituationen kommer att brytas upp. Man behöver inte sitta i en bänkrad och läsa. Var och en hittar sitt lärandeum.

MARIA: Jag är inte lika säker. Det finns så många normer och regler i oss som gör att det kommer att dröja länge innan klassrumssituationen bryts upp. Det är ena sidan. Samtidigt har internet inneburit en total demokratisering av informationsflödet. Alla kan veta nästan allt. I det läget tror jag att frågor som vem som säger vad och i vilket syfte är centrala att undersöka.

CAROLINE: Datorn kommer i alla händelser att komplettera boken.

YNGVE: Här tror jag att lärarprofessionen kommer att behöva utvecklas. Lärare är bra på att använda tekniken, men mest till det de redan gör. De behöver bli bättre på att använda den fulla potentialen av IT.

MARIA: Jag ser framför mig ett Wikipedia för barns frågor. Små barn ställer ofta väldigt svåra naturvetenskapliga och tekniska frågor, typ, varför är bajs brunt? Tänk om det fanns en webbtjänst där läraren kunde skriva in frågan och någon annan kunde svara. Jag kan också föreställa mig hur IT kan användas i språkundervisning.

Vad händer närmast i nätverket?

MARIA: Under våren 2009 går vi in i en ny fas och nätverksmötena startar. Varje lärosäte utser två kontaktpersoner för nätverket. I augusti lägger vi fram ett förslag till KK-stiftelsen om hur satsningen ska se ut. ■

Satsningen syftar till att utveckla lärarutbildningen genom att stärka IT.

Den omfattar 200 mkr, varav KK-stiftelsen satsar 100 mkr. Satsningen omfattar finansiering av 3 projekt och nätverket.

De 3 projekten är:

- KomPLIT, Högskolan i Skövde
- LIKA, Gymnastik- och idrottshögskolan, Lärarhögskolan, Kungl. Musikhögskolan och Kungl. Tekniska högskolan i Stockholm.
- Ung kommunikation, Växjö universitet, Blekinge tekniska högskola och Högskolan i Kalmar.

Läs mer på kks.se och itilarutbildningen.se

21:st Century Skills in Initial Teachers Training

FOTO: HIMMEL & JORD

KK-stiftelsen deltog 3–5 december på Online Educa Berlin, en av världens största konferenser för e-lärande. I montern deltog tre projekt i KK-stiftelsens satsning på lärarutbildningen; KompLIT (Högskolan i Skövde), LIKA (Gymnastik- och idrottshögskolan, Lärarhögskolan, Kungl. Musikhögskolan och Kungl. Tekniska högskolan i Stockholm) och Ung kommunikation (Växjö universitet, Blekinge tekniska högskola och Högskolan i Kalmar). Medverkade gjorde även Högscoleverket, OECD och Svenskt näringsliv.

Syftet med deltagandet var att få igång en diskussion om hur digitalisering och globalisering kan påverka samhällsutvecklingen och därmed utbildningen och arbetsmarknaden. Frågor som ställdes i montern var bl a: Hur påverkar globalisering och digitalisering framtidens utbildning och arbetsmarknad? Vilka förväntningar har samhället på unga människors kreativitet, samarbetsförmåga och digital kompetens?

KK-stiftelsen anordnade tillsammans med OECD ett seminarium om deras kartläggning av lärarutbildningarna i de 30 medlemsländerna, "ICT and Initial Teacher Training". ■

Kunskapens dag och Kunskapsgalan

KK-stiftelsen är huvudpartner i Nationalencyklopedins Kunskapspris. Kunskapspriset delas årligen ut i syfte att uppmuntra dem som i Sverige på ett nytt, annorlunda eller lustfyllt sätt lyckats stimulera andra att söka kunskap. Pristagarna skall vara goda förebilder och våga tänka i nya banor. På så sätt kan priset bidra till att höja kunskapsnivån i Sverige. Den 6 oktober hölls årets Kunskapens dag, på Rival i Stockholm och Kunskapsgalan, i Stockholms stadshus.

Kunskapspriset delas ut i sex kategorier: skola/utbildningsväsende, näringsliv, offentlig verksamhet, folkrörelser/organisationer, övrig verksamhet/unik personlig insats och internationellt hederspris. Pristagarna 2008 var: Teamet bakom TV-dokumentären Klass 9A, Skolporten AB, Gunnar Wetterberg, författare och debattör, Johan Holmsäter, grundare av Friskis & Svettis, Karin Bojs, Dagens Nyheter och Sergey Brin och Larry Page, Google. Varje pristagare fick vardera 250 000 kronor. ■

Kronprinsessan Victoria

Kronprinsessan Victoria, Gunnar Wetterberg och John Crispinon.

Läs gärna mer om Kunskapspriset på
www.kunskapspriset.se

FOTO: MARKUS MARCETIC/NATIONALENCYKLOPEDIN

Beviljade projekt 2008

Förteckning över samtliga projekt över 200 000 kr. Projekten redovisas i den ordning de beviljats medel.

LIKA – nyskapande och strukturförändrande satsning lärarutbildningen
2005/0320
Kungliga Tekniska högskolan
3 000 000

IT i lärarutbildningen – projekt vid OECD
2007/0094
OECD
1 500 000

Barnkultur Design
2007/0363
Göteborgs universitet
858 462

Visualisering – resurs och mötesplats
2007/0388
Saab Automobile AB
830 000

Testbädd visualisering 3D-data medicinska applikationer
2007/0390
Mittuniversitetet
1 245 000

ProViz – interaktiv visualisering 3D proteinbilder
2007/0391
Sveriges lantbruksuniversitet
1 660 000

LISTEN: auralisering urbana ljudlandskap
2007/0392
Stockholms universitet
1 660 000

Registrering och visualisering storskalig mänsklig aktivitet
2007/0398
Kungliga Tekniska högskolan
1 245 000

Visual Analytics – demonstratorprojekt
2007/0399
Linköpings universitet
2 075 000

Nya tekniker och rutiner virtuella obduktioner
2007/0402
Linköpings universitet
2 075 000

ViSuCity – visuellt stadsplaneringsredskap hållbar utveckling
2007/0410
Kungliga Tekniska högskolan
1 245 000

Implementering isotropa material kuggväxlar
2008/0012
Chalmers
703 000

Finansiering SISTER 2008
2008/0016
SISTER
700 000

Metod värdering informationstillgångar
2008/0022
Örebro universitet
919 000

Arkitekturell systemförvaltning – att ta tillvara IT-investeringar
2008/0023
Linköpings universitet
978 000

Mjukvaruutveckling komplexa utvecklingsorganisationer
2008/0030
Mälardalens högskola
660 000

ESTER – förbättrad utveckling elektroniksystem fordon
2008/0032
Mälardalens högskola
672 000

Balanserad utveckling programvaruprodukter
2008/0034
Mälardalens högskola
666 000

Klimatets inverkan små vattendrag – biologi, kemi, hydrologi
2008/0035
Sveriges lantbruksuniversitet
1 011 000

Konst och kommers – ett samverkansprojekt
2008/0064
Högskolan i Kalmar
263 000

Meningsfulla ljud i fordon
2008/0065
Blekinge tekniska högskola
300 000

Teckensnitt för dyslektiker – typografiska verktyg och navigeringssystem ökad läsförståelse
2008/0068
Konstfack
300 000

Att kunna och skapa sin plats
2008/0072
Högskolan Väst
300 000

Kemikalier i textilier: hantering miljö- och hälsorisker
2008/0076
Södertörns högskola
283 000

Kollaborativ formgivningsstudio – över kulturer och discipliner
2008/0083
Konstfack
300 000

Affärsutveckling inom sportbranschen
2008/0085
Växjö universitet
300 000

Färg – Ljus – Människa – Miljö
2008/0086
Konstfack
300 000

Ljuddesign av produkter
2008/0101
Konstfack
300 000

Standardiserade informationsstrukturer och lokal kunskapsproduktion vård och omsorg
2008/0109
Högskolan Väst
279 000

Sjukdomshistoria då och nu
2008/0115
Högskolan på Gotland
300 000

Snabbt snyggt – om estetiska färdigsmatsförpackningar
2008/0123
Örebro universitet
295 000

Positioneringslarm demensvården
2008/0125
Högskolan i Gävle
300 000

Open source aktion i svenska organisationer
2008/0146
Högskolan i Skövde
3 000 000

Nya produktions- och konsumtionsmöjligheter gränsöverskridande medier
2008/0151
Malmö högskola
2 990 000

Kulturella uttryck under komplexa demensomvårdnadssituationer
2008/0157
Mälardalens högskola
2 000 000

Tillämpad genusforskning verkstadsindustrin
2008/0160
Karlstads universitet
1 993 000

Falun ovan från Falun under
2008/0161
Högskolan Dalarna
680 000

Experience Design: The Future of Play
2008/0162
Konstfack
1 000 000

Scenkonst i möte med andra konstformer – beyond and within
2008/0170
Dramatiska institutet
3 000 000

Kompetent agerande och gränsöverskridande kommunikation
2008/0172
Högskolan Väst
2 000 000

Analogiskt tänkande som medel för erfarenhetsutveckling
2008/0174
Kungl Musikhögskolan
2 196 000

Lärande i företagsnätverk
2008/0177
Högskolan i Kalmar
2 987 000

AASS industrinätverk

2008/0201
Örebro universitet
500 000

FENIX Management Research

Community
2008/0202
Chalmers
500 000

Tillämpad IT och industriell programvaruteknik

2008/0206
Linköpings universitet
500 000

BESQ RC samproduktionsnätverk

2008/0210
Blekinge tekniska högskola
500 000

Paper Surface Centre – nätverk

2008/0211
Karlstads universitet
500 000

Kontinuitet i T2F-nätverket forskare och forskningsintresserade i näringslivet

2008/0214
Linköpings universitet
500 000

FSCN – nätverksbyggande

2008/0215
Mittuniversitetet
250 000

Trångsviksmodellen för samhälls-entreprenörskap

2008/0236
Trångsviksbolaget AB
1 000 000

Nya medier som strategiskt profilområde

2008/0244
Malmö högskola
3 000 000

Mälardalens högskola

– en samproducerande högskola
2008/0248
Mälardalens högskola
3 000 000

ProVision

2008/0264
Blekinge tekniska högskola
3 000 000

Av egen kraft

2008/0291
Boo Folkets Hus Stiftelsen Av Egen Kraft Boomit AB
1 000 000

Social franchising den nya mamman!

2008/0292
Coompanion Göteborgsregionen
1 000 000

Publikt entreprenörskap

2008/0307
Glokala folkhögskolan
1 000 000

Nya idéer löser gamla samhälls-utmaningar

2008/0337
Miljonkulturell ungdom, MIKU
1 000 000

Sätra Brunn

2008/0370
Sätra Brunn Hälsobrunn
1 000 000

Samhällsentreprenörskap – från bidragsberoende till professionell etablering

2008/0373
Moomsteatern
1 000 000

Fanzingo – Producenterna/Galen-radio/Radio i skolan

2008/0384
Fanzingo
1 000 000

Open access forskningen bakom

Nobelprisen
2008/0431
Kungl Biblioteket
400 000

Forskning & Framsteg 2009

2008/0442
Stiftelsen Forskning & Framsteg
292 000

Bologna i teori och praktik – studie Bolognaprocessens implementering

2008/0465
SISTER
800 000

Publikt entreprenörskap

2008/0473
Högskolan i Kalmar
1 479 000

Från frustrerade medborgare till effektiva samhällsentreprenörer

2008/0476
Göteborgs universitet
3 839 000

Samhällsentreprenörskapets organisering

2008/0479
Växjö universitet
6 881 000

Fryshuset från norr till söder – samhällsentreprenörskap inom och bortom det civila samhället

2008/0481
Ersta Sköndal högskola
3 511 000

Att spåra samhällsentreprenörers innovationer

2008/0482
Göteborgs universitet
4 201 000

Ökad kvalitet aluminiumgöt genom utveckling gjuttekniken

2008/0487
Mittuniversitetet
2 896 000

LET-modell för ökad lojalitet i kundrelationer

2008/0490
Karlstads universitet
3 771 000

Tillförlitlig trådlös kommunikation elektromagnetiskt störda industrimiljöer

2008/0494
Högskolan i Gävle
3 774 000

Utveckling behandling maligna tumörer

2008/0496
Örebro universitet
642 000

Rullbelagt stål för beklädnad av energieffektiva byggnader

2008/0499
Högskolan Dalarna
3 037 000

Att leda tv-produktion i Sverige i en föränderlig tid

2008/0500
Högskolan i Jönköping
2 478 000

Resurs- och miljöbesparande processer tillverkning motorkomponenter

2008/0501
Tekniska Högskolan i Jönköping
2 700 000

INFUSIS – informationsfusion silico-modellering läkemedelsforskning

2008/0502
Högskolan i Skövde
2 982 000

Multinivåmodellering väteinducerat brott hydridbildande metaller

2008/0503
Malmö högskola
3 900 000

Fysikaliska modeller för förbättrad pappersmassakarkontroll fas 2

2008/0504
Mälardalens högskola
1 500 000

BIOREX – biologisk remediering explosiver

2008/0506
Mälardalens högskola
3 195 000

Material- och simuleringsmodell limmade produkter

2008/0512
Högskolan i Skövde
2 785 000

Autonoma hjullastare för effektiv hantering heterogena material

2008/0513
Örebro universitet
3 300 000

Automatiserade OFP-metoder fogning

2008/0516
Högskolan Väst
4 347 000

Förbättrad simulerings effektivitet i industriprocesser

2008/0519
Högskolan Väst
4 999 000

Nivåöverbyggande optimering behovsinitierade mobila strömmande tjänster

2008/0520
Blekinge tekniska högskola
4 500 000

Nya metoder industriell mikrovägs-torkning

2008/0522
Högskolan i Skövde
2 500 000

Modellering exekveringsomgivning distribuerade inbyggda funktioner

2008/0529
Mälardalens högskola
3 309 000

Märknings- och upphandlingsstöd hållbar produktinnovation

2008/0532
Blekinge tekniska högskola
2 598 000

Märknings- och upphandlingsstöd hållbar produktinnovation

2008/0532
Blekinge tekniska högskola
360 000

KOPeration
2008/0537
Tekniska Högskolan i Jönköping
3 520 000

Lokaltidning 2.0
– med engagerade läsare
2008/0538
Högskolan i Halmstad
2 015 000

Förbättrad prestanda framtida trådlösa meshnätverk
2008/0539
Karlstads universitet
4 892 000

Programmering i världsklass
– programmeringstävling
2008/0545
Kungliga Tekniska högskolan
500 000

FUNK-boken, engelsk
2008/0557
RockCity
290 000

VäljIT – fler studenter till högskolornas IT-utbildningar
2008/0558
Almea AB
1 000 000

Gränsöverskridande onlinespel – den virtuella karnevalens möjligheter
2008/0569
Göteborgs universitet
4 995 000

Organiserade producenter av unga nätkulturer: Aktörer, praktiker, ambitioner
2008/0570
Växjö universitet
4 991 000

Att uttrycka det "svåra" online
2008/0577
Stockholms universitet
2 934 000

Digitala dialoger – interaktion med digitala karaktärer via PC och IST
2008/0578
Lunds universitet
4 546 000

YouTube som performativ arena
2008/0582
Umeå universitet
3 997 000

Mobil IKT och organisatoriska nätverk
2008/0583
Stockholms universitet
2 689 000

Ungas multimodala gestaltning
2008/0588
Södertörns högskola
4 000 000

Nya mätmetoder för övervakning av nätstabiliteten elektriska nät
2008/0590
Högskolan i Borås
905 000

Det svenska digitala reklamundret
2008/0609
Chalmers
2 143 000

Cybernormer
2008/0611
Lunds universitet
4 771 000

Ett virtuellt laboratorium – inverkan på mekaniska egenskaper hos gjutjärn
2008/0615
Tekniska Högskolan i Jönköping
930 000

Post doc för hållbar produktinnovation
2008/0618
Blekinge tekniska högskola
692 000

Värdeskapande och ekoeffektiva lövvirkesprodukter genom PrimWood-metoden
2008/0619
Växjö universitet
830 000

Realtidsschemaläggning högprestandatillämpningar
2008/0627
Högskolan i Halmstad
567 000

Effektiv säkerhetscertifiering i praktiken
2008/0631
Mälardalens högskola
782 000

Säkerhetskritiska komponent-baserade system
2008/0632
Mälardalens högskola
782 000

Nyckeln till energieffektiv raffinering
2008/0638
Mittuniversitetet
810 000

Grängång mellan RFID och sensorer
2008/0640
Mittuniversitetet
811 000

Förutsägbarhet industriella system
2008/0642
Mälardalens högskola
530 000

Akustik och vibrationer lätta konstruktioner
2008/0643
Lunds universitet
1 036 000

Konstruktion PM-komponenter
2008/0646
Tekniska Högskolan i Jönköping
800 000

Energi och material för hållbar utveckling – återvinning komposit
2008/0647
Högskolan i Borås
935 000

Interaktiva textila strukturer
2008/0648
Högskolan i Borås
1 700 000

Strategiska tjänster inbyggda och intelligenta system
2008/0649
Högskolan i Halmstad
4 565 000

Process- och resursoptimering (PRO)
2008/0653
Mälardalens högskola
3 468 000

Virtuella system industriella post doc-program (VIP)
2008/0654
Högskolan i Skövde
1 937 000

Centrum för tillämpade autonoma sensorsystem
2008/0655
Örebro universitet
688 000

Uthålliga livsmiljöer och komplexa nätverk – postdoktorsanställningar i biologi
2008/0656
Karlstads universitet
2 495 000

Produktionstekniskt centrum – Trollhättan
2008/0658
Högskolan Väst
1 928 000

Industriell produktframtagning – höghållfasta komponenter gjutet aluminium
2008/0659
Högskolan i Jönköping
1 600 000

Kvalitetsstyrning tillverkning gjutjärnskomponenter
2008/0660
Högskolan i Jönköping
800 000

Intelligenta inbyggda system
2008/0668
Mälardalens högskola
2 000 000

Masterprogram i skog och träteknik
2008/0669
Växjö universitet
1 580 000

Husmästarskolan
– masterprogram byggsektorn
2008/0670
Högskolan på Gotland
2 200 000

Masterprogram ledarskap och förnyelse inom hälsa och välfärd
2008/0671
Högskolan i Jönköping
2 000 000

Nätverket för IT i läraryrket, nätverkskoordinator
2008/0675
Malmö högskola
3 000 000

Digitalt lärande i USA
2008/0676
Institutet för tillväxtpolitiska studier
350 000

Konferens HSS 09
2008/0681
Luleå tekniska universitet
400 000

Kloning av en forskarskola – FIRST
2008/0687
Sveriges lantbruksuniversitet
2 500 000

Avveckling SISTER
2008/0818
SISTER
800 000

Försök digitala språkcentra
2009/0003
Karlstads universitet
600 000

Humankapitalprojektet
2009/0005
Statistiska centralbyrån
4 500 000

SUMMA 247 398 462

Styrelse

Olof Johansson
*F d riksdagsledamot och statsråd,
ordförande*

Clas Wahlbin
*Professor Högskolan i Jönköping,
vice ordförande*

Bengt Olof Elfström
Forskningschef Volvo Aero

Sven Engström
Vicerektor Chalmers

Ann Follin
Museidirektör Tekniska museet

Birgitta Frejhagen
Entreprenör

Thomas Kaiserfeld
Professor Kungliga Tekniska högskolan

Maria Khorsand
*Vd SP Sveriges Tekniska Forsknings-
institut*

Ulf Mannervik
Vd och delägare NormannPartners

Christina Ullenius
F d rektor Karlstads universitet

Irene Wennemo
Chef arbetslivsenheten LO

FOTO: ANETTE ANDERSSON

FOTO: ANETTE ANDERSSON & ULF LUNDIN

Organisation

KK-stiftelsens kansli

Administration

1. Eva Högström, kanslichef
2. Monica Andersson, registrator
3. Eva Nordwall, personaladministratör
4. Birgitta Nygren, redovisningsansvarig
5. Anders Näslund, ekonomiadministratör

It och intern service

6. Christina Huss, IT-chef
7. Sievert Dufsten, upphandlingsansvarig
8. Daniel Rosenfors, mötesvärd/receptionist
9. Solweig Öqvist, receptionist

Kapitalförvaltning

10. Anders Ahl, kapitalförvaltare

Kommunikation

11. Ulf Hall, kommunikationschef
12. Tyri Asklöf, redaktör, kks.se
13. Maria Engström, kommunikatör

14. Pia Flodquist, webbsamordnare

15. Eva Fohlstedt, kommunikatör
16. Peter Håkansson, pressansvarig
17. Ingeborg Kronström, kommunikatör
18. Erika Lindén, kommunikatör
19. Karin Myhrström, redaktör, KK-bladet
20. Carina Olsson, redaktör, kks.se

FOTO: ANETTE ANDERSSON

Ledning

21. Madeleine Cæsar, vd (tom 31 mars 2009)
 (Madeleine Sandström, vd from 1 april 2009)
 22. Margaretha Pettersson, vd-sekreterare

Programenhet

23. Stefan Östholm, verksamhetschef
 24. Stina Algotson, programansvarig
 25. Erika Augustinsson, projektledare
 26. Elisabeth Bergendal-Stenberg, programansvarig
 27. Christina Ehneström, utvärderingsansvarig
 28. Daniel Holmberg, programansvarig
 29. Carola Holmér, programansvarig

30. Mona Larsson Hillgren, projektadministratör
 31. Eva Moe, programansvarig
 32. Lena Nilsson, projektadministratör
 33. Mikael Nilsson, programansvarig
 34. Birgitta Olsson, projektadministratör
 35. Joppe Pihlgren, programansvarig
 36. Stig Roland Rask, programansvarig
 37. Peter Schilling, programansvarig
 38. Coco Thorin, projektledare
 39. Olle Vogel, programansvarig
 40. Yngve Wallin, programansvarig
 41. Mats Waltré, programansvarig

Läs mer om våra program på kks.se

Expertgrupper

KK-stiftelsens ledning har två fasta externa expertgrupper som rådgivare; expertgrupperna för KK-miljöer respektive samhällsentreprenörer. Grupperna medverkar vid programutveckling, uppföljning och utvärdering.

Expertgruppen för KK-miljöer

Expertgruppens ansvarsområde är kunskaps- och kompetensmiljöer vid nya lärosäten och institut samt forskarutbildningar.

Anna Nilsson-Ehle, vd Safer, *ordförande*

Hans Andersson, fd forskningschef SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Gunnar Edwall, Senior Expert Ericsson AB, Ericsson Research

Gunilla Jönson, rektor Lunds tekniska högskola

Jan Nylander, vice vd Innovationsbron

Birgitta Södergren, forskare Institutet för personal- och företagsutveckling, Uppsala universitet

Staffan Truvé, vd SICS

Sekreterare i expertgruppen är **Elisabeth Bergendal-Stenberg**, KK-stiftelsen.

Externa bedömagrupper

Stiftelsen arbetar även med externa bedömagrupper för alla utlysningar, för forskningsprojekten används också vetenskapligt sakkunniga. Bedömagruppens uppgift är att granska ansökningarna och lämna en rekommendation om beslut.

Expertgruppen för samhällsentreprenörer

Expertgruppen ska följa satsningen på samhällsentreprenörskap.

Pia Sandvik-Wiklund, rektor Luleå tekniska universitet, *ordförande*

Mikael Ahlström, funding partner Procuritas HB

Leif Edvinsson, adj professor Lunds universitet

Jan-Evert Nilsson, professor Blekinge tekniska högskola

Farid Nolen, Intize

Lars Nyberg, direktör Nutek

Hidayet Tercan, Zemrete AB

Jan-Erik Wallin, kommunstyrelsens ordförande Vara

Sekreterare i expertgruppen är **Eva Moe**, KK-stiftelsen.

Möten, konferenser och seminarier

KK-stiftelsens möten har många olika syften. De kan handla om att lyssna av vår omvärld, att sprida kunskap, lyfta en fråga, stimulera processer, stödja projekt och satsningar och underhålla nätverk.

Vi har på vår egen mötesarena på KK-stiftelsen mellan januari och december 2008 arrangerat 127 möten med fler än 10 deltagare externa deltagare. Totalt har vi haft nästan 3 000 besökare, 840 nya organisationer har kommit i kontakt med oss i samband med dessa möten.

Några av årets större möten (fler än 30 deltagare) har varit:

- Workshop inför KK-stiftelsens forskningssatsning Unga nätkulturer
- Ett flertal möten och workshoppar med rektorer vid nya lärosäten, näringslivsrepresentanter m fl om satsningen KK-miljöer
- Möte med flera departement om kreativa branscher
- Möte med stiftelser, företag, branschorganisationer m fl om förstudien inom byggbranschen, "Beställa, bygga, bruka"
- Nätverksträff med samhällsentreprenörer
- Workshop med flera finansiärer om SME-företag, "No Wrong Door"

Medverkan på konferenser och mässor

- Småföretagsdagarna, Örebro, januari
- Sweden – the Best Health Care System in the World, temavecka, Washington, februari
- Vetenskapsfestivalen, Göteborg, april
- LearnIT, slutkonferens, Göteborg, juni
- Politikerveckan i Almedalen, Visby, juli
- Lokalekonomidagarna (LEK), Västerås, september
- Skolforum, Älvsjö, Stockholm, oktober
- Tekniska mässan, Embeddedpriset, Stockholm, oktober
- Kunskapens dag och Kunskapsgalan, Stockholm, oktober
- Online Educa, Berlin, december

Seminarier inom KK-stiftelsens seminarieriserie ShareIT

"Är plagiering i projekt- och examensarbeten fusk?" med Lars-Erik Nilsson och Anders Eklöf, forskare inom KK-stiftelsens forskningsprogram LearnIT, november.

Remissvar

Stiftelsen besvarade följande remisser:

- Resurser för kvalitet (SOU 2007:81) Utbildningsdepartementet
- Karriär för kvalitet (SOU 2007:98) Utbildningsdepartementet
- Forskningsfinansiering – kvalitet och relevans (SOU 2008:30) Utbildningsdepartementet
- Högskoleverkets förslag till utvärdering av utbildningar Utbildningsdepartementet
- Kulturcampus – en arena för regional utveckling Jämtlands läns landsting

Extern kommunikation

Artiklar i tryckta medier och etermedieinslag

Antal pressklipp: 393

Antal radio- och TV-inslag: 41
(Källa: Cision och Infopaq)

Webbartiklar: 744
(Källa: Infopaq)

Debattartiklar i
Computer Sweden,
Dagens Industri
och Göteborgsposten.

Skrifter och publikationer

Under året kom stiftelsen ut med följande skrifter:

Beställa Bygga Bruka – ett exceptionellt kompetenslyft för brukarnytta i världsklass

U1, Upplevelseindustrin/Kapitel 1

Upplevelseindustrin/the experience industry

The ERIBA model

KK-bladet

Stiftelsens tidning utkom med fyra nummer. Tidningen har en upplaga på 13 000 ex och skickas till riksdagsmän och andra beslutsfattare, opinionsbildare och till prenumeranter.

KK-stiftelsens nyhetsbrev

KK-stiftelsens nyhetsbrev skickas ut via mejl cirka två gånger per månad. Antalet prenumeranter ökade under året från 1 300 till 2 100. Brevet skickas också ut till dagspress och utvalda facktidningar, totalt cirka 180 mottagare.

KK-stiftelsens nyhetsbrev IT och lärande

KK-stiftelsens skickar varje månad ut ett nyhetsbrev om IT och lärande via mejl till ca 12 300 prenumeranter.

KK-stiftelsen webbplats

kks.se hade drygt 707 000 besök under 2008.

Bloggar

KK-stiftelsens två bloggar "Framtidens lärande" och "Unga nätkulturer" har haft 85 000 respektive 69 000 besök.

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling. Organisationsnummer: 802400-4213

Styrelsen och verkställande direktören för Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen) lämnar härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2008.

Stiftelsen bildades genom beslut av riksdag och regering i juni 1994. Verksamheten inleddes i augusti 1994.

Sambandet mellan de tre ändamålen i § 1 och medelsanvändningen i § 4, uppdelad i fyra delar, är följande: FI och KUB hänför sig till § 1 a.

HÖG hänför sig till § 1 b

IT hänför sig till § 1 c.

Stiftelsens ändamål

- stödja kunskaps- och kompetensutbyte mellan å ena sidan näringslivet och å andra sidan universitet, högskolor och forskningsinstitut (§ 1 a)
- finansiera forskning vid mindre och medelstora högskolor inom särskilda profilområden (§ 1 b)
- främja användningen av informationsteknologi (§ 1 c)

Medelsanvändning

Enligt § 4 i stadgarna föreskrivs följande om medelsanvändningen. Inom parentes anges förkortning som används för respektive del.

- 10 % av stiftelsens tillgångar får användas i samband med omstruktureringen av industriforskningsystemet (FI)
- 25 % av tillgångarna avser finansiering av utbildning på doktors-, licentiat- och magisternivå (KUB)
- 35 % av tillgångarna avser profilforskning vid landets nya universitet och högskolor. Endast avkastningen på det kapital som avsatts för ändamålet får förbrukas (HÖG)
- 30 % av tillgångarna avser främjande av användningen av informationsteknologi (IT)

Redovisning av gjorda insatser för ändamålen ska ske i enlighet med denna indelning (§ 10).

Framtida utveckling, planeringshorisont

Styrelsens beslut från år 2000 om en planeringshorisont till 2015 för de "icke-eviga" delarna har under åren tagits upp till diskussion, likaså det angivna åtagandet/år, 350 mkr. Under hösten 2008 beslutade styrelsen att övergå till en rullande planeringshorisont om 12 år. Varje år ska, i samband med att årsredovisningen beslutas, styrelsen på nytt ta upp frågan om horisonten ska rullas fram och om åtagandenivå.

Stiftelsens "eviga" del avser stöd till forskning vid nya lärosäten. Endast avkastningen på denna del av kapitalet får fördelas. Ett omfattande program riktat till de nya lärosätena startade 2008 och planeras pågå i 10 år. Detta program finansieras från både HÖG och KUB (se ovan) delarna av verksamheten och omfattar totalt 1,5 miljarder kr.

Främjande av ändamålen

Profilerad forskning vid nya lärosäten (HÖG), totalt 117 mkr

Stödet till profilerad forskning vid nya lärosäten var under 2008 uppdelat på fyra program:

- Forskningsprojekt vid nya lärosäten
- Utökad samproduktionskompetens, etableringsprojekt
- Utökad samproduktionskompetens, genomförandeprojekt
- Strategisk rekrytering – mellantjänster

FORSKNINGSPROJEKT VID NYA LÄROSÄTEN har utlysts av KK-stiftelsen årligen sedan 1995. I 2008 års utlysning beviljades 22 projekt totalt 70 mkr. Näringslivets bidrag är lika stort. Projekten är 1–3 år och det beviljade beloppet

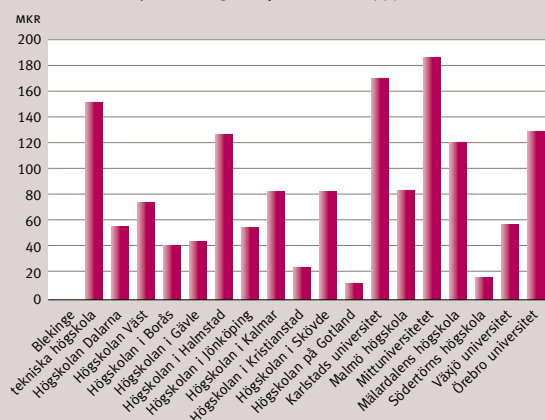
är mellan 0,6 och 4,9 mkr. En stor del av projekten finns inom områdena teknik och naturvetenskap.

UTÖKAD SAMPRODUKTIONSKOMPETENS är ett nytt program som syftar till att nå nya forskargrupper vid de nya lärosätena, framförallt inom samhällsvetenskap och humaniora. Kraven på medfinansiering har tillfälligt minskat i denna satsning för att möjliggöra för forskare att påbörja samverkan med näringslivet, etablera kontakter m.m. Etableringsprojekten, 13 st, beviljades totalt ca 4 mkr och genomförandeprojekten, 10 st, totalt 22 mkr.

PROGRAMMET STRATEGISK REKRYTERING – mellantjänster har som mål att de nya lärosätena ska kunna rekrytera forskarassistenter/motsvarande för att bygga upp forskningsmiljöer i samproduktion med näringslivet. Totalt 11 projekt beviljades 20,9 mkr.

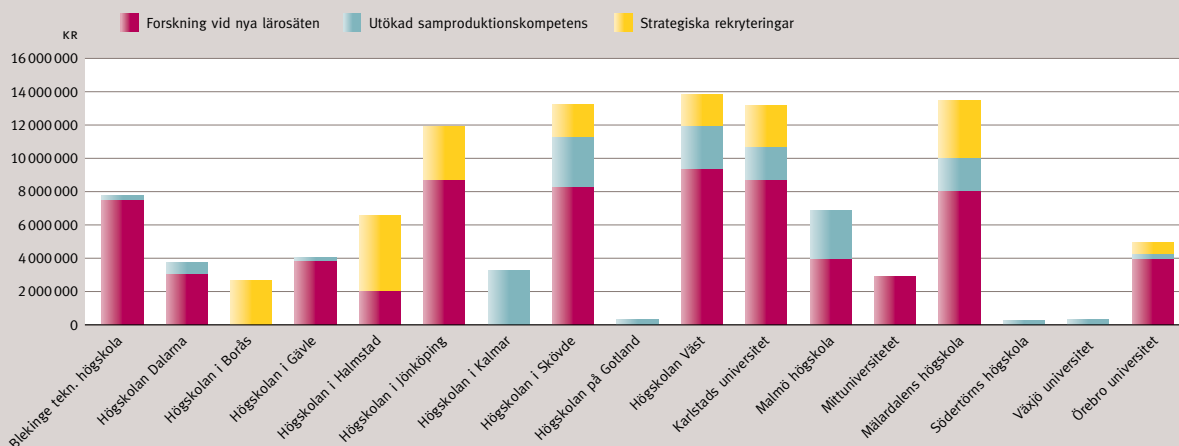
I diagram 1 framgår beviljat stöd till de nya lärosätena 2008. En viss reduktion av de belopp som beviljades fr.o.m. november 2008 kommer att ske p.g.a. att regeringen beslutat att avskaffa den s.k. högskolemomsen.

DIAGRAM 2 Beviljade anslag till nya lärosäten 1995–2008

Det totala stödet till forskning vid de nya lärosätena uppgår sedan stiftelsens start till drygt 1,5 miljarder kr. Fördelningen per lärosäte framgår av diagram 2. I diagrammet är även det skogsforskningsprogram som finansierats från området KUB inkluderat.

DIAGRAM 1 Beviljade anslag till nya lärosäten 2008

Finansiering av utbildning på doktors-, licentiat- och magisternivå (KUB), totalt 79 mkr

Inom detta område har följande program beviljats stöd under 2008:

- KK-miljöer
- Forskningsprojekt om samhällsentreprenörskap
- Pilotprojekt inom samhällsentreprenörskap
- Utveckling av masterutbildningar
- Stöd till post doc och gränsgångare

KK-MILJÖER är en stor satsning riktad mot de nya lärosätenas ledningar. Under 2008 genomfördes en omfattande urvalsprocess där 17 av lärosätena lämnade in programförklaringar och sedermera tre valdes ut att bli KK-miljöer. Syftet med programmet är att stärka lärosätets förmåga att arbeta med profilering och samproduktion och att bygga upp forsknings- och kompetensmiljöer. De tre lärosätena, Blekinge tekniska högskola, Malmö högskola och Mälardalens högskola, beviljades vardera ett mindre bidrag om 3 mkr för startåtgärder. Beslut om olika delinsatser inom ramen för programmet kommer att fattas successivt. En process för hur övriga nya lärosäten ska kunna kvalificera sig för att få utvecklingsstöd är under utarbetande. Satsningen är planerad att vara i tio år och omfatta totalt 1,5 miljarder kr.

PROGRAMMET SAMHÄLLENTREPRENÖRSKAP startades 2007 och planeras omfatta totalt 120 mkr. Övergripande mål för programmet är att få fram fler samhällsentreprenörer med ökad kompetens att driva samhällsentreprenöriella initiativ som syftar till att skapa nya lösningar på brister i samhällsfunktioner. Under 2008 beviljades totalt 29 mkr till forskningsprojekt och pilotprojekt inom området.

UTLYSNINGEN AVSEENDE UTVECKLING AV MASTERUTBILDNINGAR resulterade i att fyra projekt beviljades totalt 7,5 mkr. Utlysningen riktades till de nya lärosätena.

Masterutbildningarna ska utvecklas tillsammans med näringslivet.

POST DOC OCH NÄTVERKSPROGRAMMET syftar till att möjliggöra för personer som tidigare deltagit i stiftelsens doktorandsattningar att efter avlagd examen fortsätta att vetenskapligt meritera sig och att öka deras möjligheter att fortsätta verka som gränsgångare mellan näringsliv och akademi. Totalt 25 projekt tilldelades 17,9 mkr.

Omstrukturering av forskningsinstitut (FI), 0 kr

Stiftelsen har sedan starten och till och med 2006 aktivt arbetat med omstruktureringen av de svenska industri-forskningsinstituterna. Arbetet genomfördes tillsammans med staten i det gemensamt ägda bolaget IRECO Holding AB. En större omstrukturering är nu genomförd och aktierna i IRECO har överlämnats till staten. Det mindre belopp, 33 mkr, som återstår av stiftelsens medel för detta ändamål kommer att sparas för ev. framtida insatser.

Den pågående satsning som finns inom detta område avser stöd till ett antal doktorander vid industriforskningsinstituterna. Det ska observeras att stiftelsen har möjlighet att finansiera forskartjänster vid instituten även inom ramen för området KUB (se ovan).

Främjande av informationsteknologi (IT), totalt 46 mkr

Inom området har ett nytt, större forskningsprogram utlysts – Forskning om unga nätkulturer. Programmet syftar till att utveckla kunskapen om det lärande, tänkande och agerande som uttrycks i barns och ungdomars IT-vanor och on-line-beteenden vilket i sin tur kan väntas få stor betydelse för hur samhället organiseras i framtiden. Totalt beviljades ca 35 mkr till 9 projekt.

Stiftelsens satsning på IT i lärarutbildningarna fortsatte under året. Stöd lämnades till ett nätverk där samtliga lärarutbildningar i Sverige deltar. Stiftelsen har också internationella kontakter genom OECD och följer utvecklingen i andra länder på detta område. Av den av styrelsen beslutade ramen på 100 mkr har under åren 2005–2008 totalt 46,5 mkr tagits i anspråk.

Stiftelsens åtagande 2008

Årets beslutade anslag till projekt

Årets beslutade anslag (totalt för HÖG, KUB, FI, IT och gemensamma projekt) uppgick till 249 mkr. Återförda medel från projekt uppgår till –10,3 mkr. Antalet beviljade projekt uppgick till 145. En förteckning över beviljade projekt finns i stiftelsens verksamhetsberättelse för 2008.

I diagram 3 framgår fördelningen av de beslutade anslagen per område.

Årets åtagande

Det årliga åtagandet definierat som summan av beslut om anslag, övriga externa kostnader och kanslikostnader, uppgick till 326 mkr. Styrelsen beslutade 2000 om ett årligt åtagande med ca 350 mkr, därefter har styrelsen vid flera tillfällen, senast i oktober 2008, gjort överväganden om det årliga åtagandet och beslutat att stå fast vid ca 350 mkr.

Årets utbetalningar

Under året utbetalades totalt 278,5 mkr. Utbetalningarna avsåg

Anslag till projekt	191,2 mkr
Övriga externa kostnader	22,4 mkr
Kapitalförvaltning	6,1 mkr
Personal (exkl kapitalförvaltning)	37,5 mkr
Administration	21,3 mkr

Utbetalningarna av anslag till projekt samt övriga externa kostnader per område framgår av diagram 4.

DIAGRAM 3 Beviljade anslag per område 2008

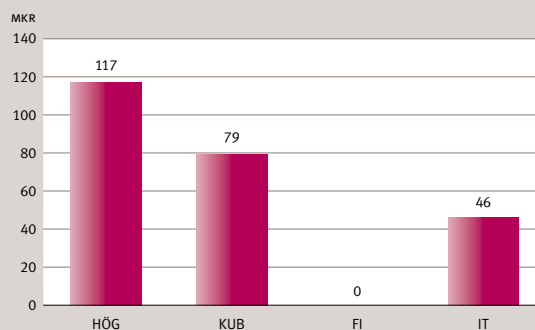
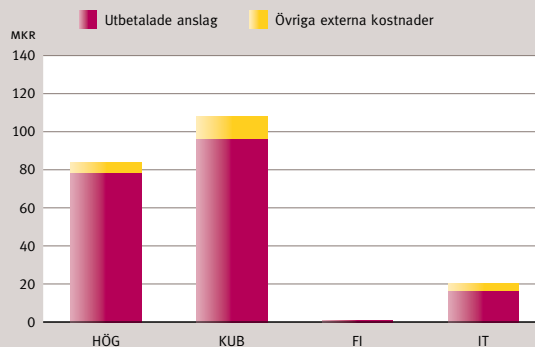

DIAGRAM 4 Utbetalat: anslag till projekt samt övriga externa kostnader per område 2008

Stiftelsens åtagande 1995–2008

Under de 14 år som stiftelsen verkat har totalt 2 036 projekt beviljats stöd med 6,2 miljarder kr. Av beloppet har 5,5 miljarder utbetalats.

Årligt åtagande 1995–2008

Det årliga åtagandet, se definition ovan, framgår av diagram 5.

Årliga utbetalningar

Totalt utbetalt/år framgår av diagram 6:

Beslutade, ej utbetalade anslag till projekt

Beslutade, ej utbetalade bidrag till projekt uppgick vid föregående årsskifte till 657 mkr. Skuldens förändring under 2008 framgår av nedanstående tabell.

Ingående balans	657,1 mkr
Beslut 2008	+249,0 mkr
Återförda medel	–10,3 mkr
Utbetalningar	–191,2 mkr
Utgående balans	704,6 mkr

I diagram 7 ses utvecklingen av skulden (beslutade ej utbetalade anslag) under åren 1995–2008.

Medelsanvändning per område

På sid. 2 i förvaltningsberättelsen framgår det som föreskrivits angående medelsförbrukningen i stiftelsens stadgar. Stiftelsens ursprungliga kapital, 3 597 mkr, delades i fyra delar, nedan kallade verksamhetsområden, i enlighet med § 4. En modell har använts för att årligen beräkna det tillgängliga kapitalet i varje del. Kortfattat innebär modellen att utbetalningar dras från det ursprungliga kapitalet i varje del samtidigt som avkastningen läggs till. Kansliets kostnader fördelas på resp. verksamhetsområde. Från och med 2005 belastas verksamhetsområdet FI (Forsknings-

DIAGRAM 5 Åtagande: beslut om anslag till projekt samt kansli- och övriga externa kostnader

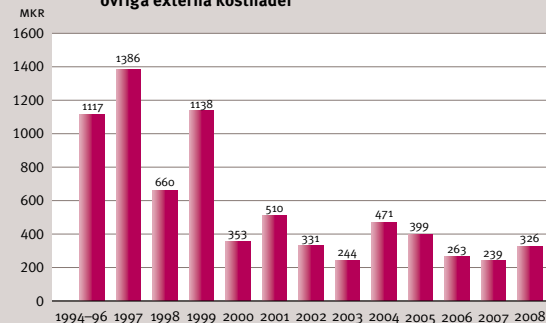

DIAGRAM 6 Utbetalade anslag, övriga externa kostnader samt kansli-kostnader per år

DIAGRAM 7 Beslutade ej utbetalda anslag

DIAGRAM 8 Beviljat stöd fördelat på utbetalat och återstående skuld per verksamhetsområde 1995–2008

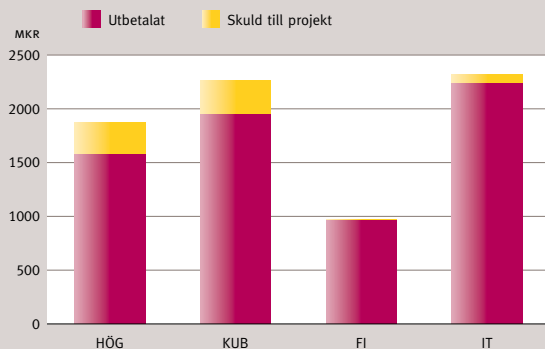
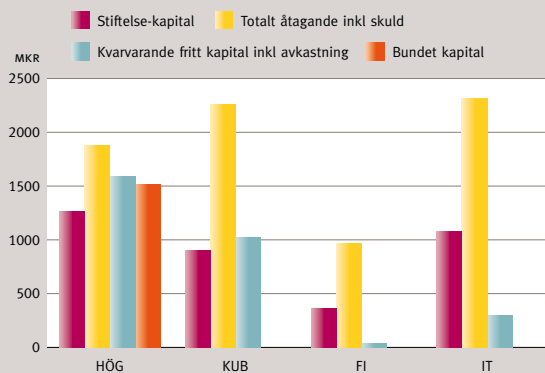

DIAGRAM 9 Ursprungligt kapital 1994, totalt åtagande inkl skuld samt kvarvarande kapital 2008-12-31

institut) inte med någon del av kansli- och gemensamma kostnader.

I diagram 8 visas det beviljade stödet, uppdelat på det som redan utbetalats och återstående skuld per verksamhetsområde totalt under åren 1995–2008.

Det kvarvarande kapitalet (marknadsvärde) uppgick 2008-12-31 till 4 448 mkr, (skuld avseende ej utbetalade bidrag är avdragen). Fördelning per område framgår av nedanstående tabell.

Den totalt sett goda utvecklingen av värdet på stiftelsens kapital sedan bildandet 1994 har medfört att betydande belopp kunnat beviljas som projektstöd. Det ursprungliga kapitalet var 3,6 miljarder kr. T.o.m. 2008 har 6,7 miljarder kr utbetalats. I diagram 9 framgår det ursprungliga kapitalet, åtagandet samt kvarvarande kapital per område.

Skatter

KK-stiftelsens verksamhet syftar – enligt propositionen 1993/94:177 om utbildning och forskning, kvalitet och konkurrenskraft – till att främja Sveriges konkurrenskraft genom kunskaps- och kompetensutveckling. Hur detta ska ske framgår närmare av stiftelsens stadgar. Stiftelsen har cirka 15 delprogram med inriktning på uppbyggnad av profilerade forskningsmiljöer vid nya lärosäten och forskningsinstitut, kunskaps- och kompetensutbyte mellan högskola och näringsliv samt på IT och lärande. Syftet med programmen är att höja kompetensnivån i såväl näringsliv som högskola.

Enligt 7 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229) är en stiftelse som uppfyller ändamåls-, verksamhets- och

Verksamhetsområde	1994-08-01		2008-12-31	
	Ursprungligt kapital	Andel	Kvarvarande kapital, Mkr	(2007-12-31)
Forskning vid nya universitet och högskolor (HÖG)	35	1 259 0	1 515 bundet 1 586	(1 501) (3 004)
Kunskapsutbyte näringsliv, högskola och forskningsinstitut (KUB)	25	899	1 023	(1 647)
Omstrukturering forskningsinstitut (FI)	10	360	33	(48)
Främjande av IT-användning (IT)	30	1 079	295	(519)
Summa	100	3 597	4 452	(6 719)

fullföljdskraven begränsat skattskyldig till inkomstskatt. Det innebär bland annat att den inte betalar skatt på kapitalavkastning. KK-stiftelsen stöder sådana projekt som omfattas av det allmännyttiga ändamålet att främja vetenskaplig forskning genom bidrag till bland annat universitet och högskolor. Vidare stöder KK-stiftelsen projekt som såväl direkt som indirekt avser undervisning och utbildning genom att ge bidrag till olika intressenter som verkar för att höja kompetensen på områden inom stiftelsens stadgeenliga verksamhetsfält. Stiftelsen har vid en samlad bedömning kommit fram till att bidrag ges till sådan verksamhet som till helt dominerande del omfattas av lagens krav för begränsad skattskyldighet.

Stiftelsens förmögenhet och kapitalförvaltning *Ekonomisk förvaltning*

Stiftelsens kapital förvaltas av en egen förvaltare, anställd av stiftelsen. Av styrelsen fastställda riktlinjer (se nedan) anger övergripande regler för hur kapitalförvaltningen skall bedrivas. Muntlig och skriftlig rapport om uppnådda resultat, marknadsbedömningar, framtidsutsikter m.m. lämnas av förvaltaren vid varje styrelsemöte. Köp och försäljning av aktier sker från stiftelsen medan back office-funktionen sköts av Kammarkollegiet i enlighet med slutet avtal. Avtal finns även om stiftelsens deltagande i Kammarkollegiets räntekonsortium. Likvida medel finns på bankkonto.

Riktlinjer för kapitalförvaltningen

I samband med att en ny förvaltare anställdes sommaren 2008 gjordes en grundlig översyn av det som då kallades placeringspolicy. Nya riktlinjer för kapitalförvaltningen beslutades av styrelsen den 4 juni 2008. Ändringar gjordes bl.a. avseende den tillåtna andelen aktier (som minskades från 65 till 50 %) med motsvarande förändring avseende ränteportföljen. Kapitalutskottets roll förtydligades.

Riktlinjerna behandlar också ansvarsfördelningen mellan styrelse, kapitalutskott och förvaltare, placeringsregler, jämförelseindex samt former för rapportering.

Styrelsen beslutar om riktlinjerna och har det yttersta ansvaret för att de följs.

Kapitalutskottet – där styrelseordföranden, en styrelseledamot, kapitalförvaltare, vd och en extern expert ingår – följer upp att riktlinjerna följs, har möjlighet att besluta om mer detaljerade regler för kapitalförvaltningen samt genomför utvärderingar av kapitalförvaltningen tillsammans med extern part.

Kapitalförvaltaren förvaltar löpande stiftelsens kapital i enlighet med riktlinjerna, ansvarar för risk- och avkastningsmätning samt rapporterar till kapitalutskottet och styrelsen. Rapporterna godkänns av styrelsen.

Enligt riktlinjerna ska avkastningsmålet – god avkastning – uppnås genom en till avkastningsutsikter och risk vid varje tid anpassad fördelning av placeringarna.

Enligt riktlinjerna skall 50–80 % av förmögenheten placeras i aktier. Aktieinnehavet ska vara väl diversifierat över branscher och företag. Inget innehav får uppgå till mer än 15 % av aktieportföljen.

De räntebärande placeringarna ska utgöra 20–50 % av de förvaltade medlen. Stiftelsen har genom styrelsebeslut 2004-06-10 anslutit sig till Kammarkollegiets räntekonsortium och därmed accepterat bestämmelser för förvaltning, placeringar m.m. som gäller för konsortiet.

Stiftelsen har också medel tillgängliga på bankkonto.

Jämförelseindex anvisas av Kammarkollegiet (se nedan).

Avkastning

Marknadsvärdet på stiftelsens tillgångar var vid årets början ca 7,4 miljarder kr varav ca 2,1 var placerade i ränteportföljen. Vid årets slut var marknadsvärdet ca 5,2 miljarder varav ca 1,8 var placerade i ränteportföljen. Under året har utbetalningar gjorts med totalt ca 278 mkr. Totalavkastningen på stiftelsens kapital blev -23 %, givet vissa antaganden vad gäller periodiseringen av utbetalningarna under året.

AKTIEPORTFÖLJEN

Marknadsvärdet på stiftelsens aktieportfölj var vid årets början 5 242,3 mkr. Stockholmsbörsen, i likhet med samtliga större aktiebörser, visade på kraftiga nedgångar under andra halvåret, när den finansiella krisen successivt förvärrades.

Avkastningen i KK-stiftelsens aktieportfölj blev -38,22 % (-1,95 %) att jämföra med Six Return Index som backade 39,05 % (-2,6 %). Värdet vid årets utgång var 3 391,7 mkr.

RÄNTEPORTFÖLJEN

Marknadsvärdet på Kammarkollegiets räntekonsortium var vid årets ingång 1 085,2 mkr och vid årets utgång 1 113,6 mkr. Inga köp eller försäljningar av andelar har gjorts under året.

Totalavkastningen – värdeförändring och direktavkastning – för Räntekonsortiet blev 7,82 % (3,07 %) jämfört med index om 8,38 % (3,23 %). Kraftigt fallande räntor bidrog positivt, däremot bidrog konsortiets innehav i kreditobligationer negativt. Det jämförelseindex som används av Kammarkollegiet är ett sammanvägt index av statsskuldsväxlar och bostadsobligationer. Däremot ingår inte företagsobligationer eller motsvarande i detta index. Dessa har högre risk än övriga konstituenten.

LIKVIDA MEDEL

Behållningen på stiftelsens bankkonton var den 31 december 2008 drygt 650 miljoner kronor. Räntan var i början på året drygt 4 % och förblev så till i mitten på oktober. Därefter sjönk den för att i mitten av december vara 1,95 %. Avkastningen på likvida medel var för helåret 2008 4,2 %. För 2007 var motsvarande avkastning knappt 4 %.

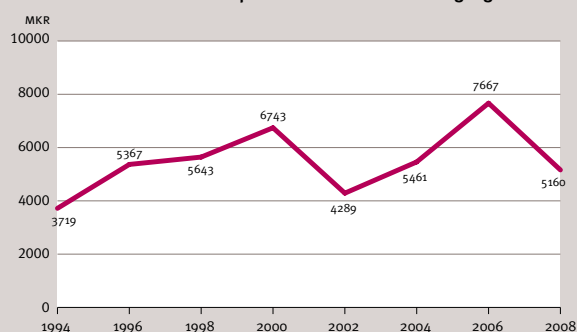
DIREKTAVKASTNING

Direktavkastningen i form av aktieutdelningar uppgick till 217 mkr (223 mkr), utdelning i räntekonsortiet 56 mkr (42 mkr) samt bankräntor 36 mkr (30 mkr), totalt 309 mkr (295 mkr).

Bundet kapital

Ca 1,5 miljarder kr av kapitalet är bundet och endast avkastningen får delas ut. Denna del avser ändamålet profilerad forskning vid nya universitet och högskolor. I övrigt får enligt stadgarna både kapital och avkastning delas ut. Värdesäkring av det bundna kapitalet sker med uppräkningsbaserad på KPI enligt styrelsebeslut. Värdesäkringen 2008 uppgick till 13,5 mkr. Totalt har det bundna kapitalet värdesäkrats med 256 mkr under 1994–2008.

DIAGRAM 10 Marknadsvärde på stiftelsens finansiella tillgångar

Marknadsvärde på stiftelsens kapital 1994–2008

Marknadsvärdet på stiftelsens kapital, som vid bildandet i augusti 1994 uppgick till 3 597 mkr har under åren utvecklats enligt diagram 10. Vid utgången av 2008 var marknadsvärdet 5 160 mkr.

Övrigt

Risikanalys

Under 2008 har en genomgång av stiftelsens verksamhet gjorts ur ett riskperspektiv. Såväl kapitalförvaltningen som processerna kring beviljandet av stöd har tagits upp.

Risker har identifierats och analyserats. Inom flera områden finns redan åtgärder vidtagna för att minska riskerna, exv. utbetalning av medel. Inom andra områden är åtgärderna av en annan karaktär och där fortsätter arbetet, exempelvis vad gäller kvalitetssäkrade verksamhetsprocesser, kompetens hos personalen samt hur man kan minska skadorna för stiftelsen vid förlust av en nyckelperson.

Vad gäller verksamhetsrisker följer styrelsen upp programmets innehåll och prövar mot stadgar och uppsatta mål. Arbetet med detta utvecklas kontinuerligt.

Riskerna inom kapitalförvaltningen har behandlats i såväl styrelsen som kapitalutskottet under året. Att stiftelsen har en stor andel aktier i portföljen medför risker i sig. Vid en kraftig börsnedgång, vilket nyligen inträffat,

drabbas stiftelsen hårt. Placeringsföreskrifterna har dock ändrats så att det nu är möjligt att ha en mindre andel aktier.

Under 2008 har ett arbete inletts med att mer detaljerat analysera vilka kalkylerade portföljrisker stiftelsen kan ta med hänsyn till de tvingande åtaganden som stiftelsen har. Exempelvis gäller det förhållandet att stiftelsen vid utgången av den tolvåriga planeringsperioden kommer att ha ett kapital som till övervägande del är bundet (givet ett antagande om en real avkastning på totalt 4 %). Detta innebär bl.a. att riskprofilen vid utgången av planeringsperioden, allt annat lika, måste vara väsentligt lägre än idag.

Detta i sin tur innebär bedömningsvis att framtida beslut om verksamhetens åtaganden försiktighetsvis måste baseras på en låg och stabil avkastning med en säkrare tillgångsmassa jämfört med idag. Detta måste kapitalförvaltare och styrelsen beakta i kommande placeringsriktlinjer.

Väsentliga händelser efter verksamhetsårets utgång

Oron på de finansiella marknaderna har fortsatt efter årsskiftet. Den ekonomiska konjunkturen fortsätter att försvagas. Det finns självfallet en stor osäkerhet om den framtida utvecklingen. Marknadsvärdet på stiftelsens kapital var vid årsskiftet 5 160 mkr och är den 13 mars 5 027 mkr, en marginell minskning. Kapitalförvaltaren har, i samråd med kapitalutskottet, beslutat att inte höja den totala portföljrisk.

Den 31 mars 2009 lämnar Madeleine Cæsar stiftelsen efter tio år som vd. Ny vd blir Madelene Sandström som närmast kommer från FOI, Försvarets forskningsinstitut.

Nyckeltal

Flerårsöversikt (Mkr)	Not	2008	2007	2006	2005	2004
Beslutade anslag	7	249	212	176	327	374
Återförda anslag	7	-10	-56	-4	-15	-4
Återbetalda anslag	7	1				
Netto anslag		240	156	172	312	370
Totalt utbetalt		279	308	383	432	403
Resultat från avyttr finansiella anläggningstillgångar	1	24	430	391	164	146
Årsresultat	7	185	642	540	512	392
Eget kapital (bokfört värde)	7	4450	4504	4019	3652	3451
Eget kapital (marknadsvärde)		4452	6718	6933	5687	4568
Förvalt kapital	5	5160	7385	7667	6553	5461

Resultaträkning

Belopp i tkr

	Not	2008-12-31	2007-12-31
Stiftelsens intäkter			
Aktieutdelningar		217 339	223 397
Ränteintäkter		91 554	71 153
Resultat från avyttring av finansiella anläggningstillgångar	1	24 160	429 760
Övriga intäkter		2 907	1 198
Summa intäkter		335 960	725 508
Stiftelsens kostnader			
Finansiella omkostnader		-914	-1 131
Administrationskostnader		-21 606	-19 750
Övriga externa kostnader	2	-22 393	-20 688
Personalkostnader	2	-41 884	-39 158
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	3	-2 381	-2 138
Resultat från avyttring av materiella anläggningstillgångar		-22	-
Poster av engångskaraktär	4	-	-409
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	5	-61 647	-
Summa kostnader		-150 847	-83 274
REDOVISAT ÅRSRESULTAT		185 113	642 234

Balansräkning

Belopp i tkr

TILLGÅNGAR	Not	2008-12-31	2007-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	3	6 978	6 914
Summa materiella anläggningstillgångar		6 978	6 914
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	5	4 503 714	4 113 945
Summa finansiella anläggningstillgångar		4 503 714	4 113 945
Summa anläggningstillgångar		4 510 692	4 120 859
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		2 421	279
Övriga kortfristiga fordringar		42	39
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6	2 368	2 034
Summa kortfristiga fordringar		4 831	2 352
Likvida medel			
Kassa och bank		654 471	1 057 544
Summa likvida medel		654 471	1 057 544
Summa omsättningstillgångar		659 302	1 059 896
SUMMA TILLGÅNGAR		5 169 994	5 180 755

Balansräkning

Belopp i tkr

EGET KAPITAL OCH SKULDER	Not	2008-12-31	2007-12-31
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Stiftarkapital	7	1 514 734	1 501 207
Summa bundet eget kapital		1 514 734	1 501 207
Fritt eget kapital			
Balanserade medel	7	2 749 877	2 360 941
Årets resultat		185 113	642 234
Summa fritt eget kapital		2 934 990	3 003 175
Summa eget kapital		4 449 724	4 504 382
Långfristiga skulder			
Beslutade, ej utbetalda anslag		464 188	367 477
Summa långfristiga skulder		464 188	367 477
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		6 919	8 318
Beslutade, ej utbetalda anslag		240 458	289 576
Övriga skulder		2 997	6 012
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	8	5 708	4 990
Summa kortfristiga skulder		256 082	308 896
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		5 169 994	5 180 755

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser Belopp i tkr

	2008-12-31	2007-12-31
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr

	2008-12-31	2007-12-31
Kassaflöde från den löpande verksamheten		
Resultat från den löpande verksamheten	185 113	642 234
<i>Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet:</i>		
Avskrivningar	2 381	2 138
Nedskrivningar	61 647	–
Realisationsresultat	–24 138	–429 351
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet	225 003	215 021
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapitalet		
Ökning/minskning av fordringar	–2 479	–1 084
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	–3 696	1 474
Kassaflöde från den löpande verksamheten	218 828	215 411
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	–2 467	–764
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	–1 046 159	–352 908
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	618 903	777 208
Kassaflöde från investeringsverksamheten	–429 723	423 536
	2008-12-31	2007-12-31
Kassaflöde från anslagsverksamheten		
Utbetalda anslag	–192 178	–226 222
Kassaflöde från anslagsverksamheten	–192 178	–226 222
ÅRETS KASSAFLÖDE	–403 073	412 725
Likvida medel vid årets ingång	1 057 544	644 819
Likvida medel vid årets utgång	654 471	1 057 544

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i tkr om inget annat anges

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd, för större företag.

Redovisning av resultat och beslutade anslag sker i enlighet med Bokföringsnämndens uttalande (BFN U 95:3) om redovisning i avkastningsstiftelser.

Kassaflödesanalys har upprättats enligt redovisningsrådets rekommendation nr 7.

Beslutade ej utbetalade anslag redovisas som kortfristiga skulder och dels som långfristiga skulder.

Intäkter redovisas till verkligt värde av vad stiftelsen fått eller erhållit eller kommer att få.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Finansiella tillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning. Finansiella anläggningstillgångar har värderats enligt portföljmetoden. Vilket innebär att nedskrivning av enskilt värdepapper ej behöver ske om marknadsvärdet har ett lägre värde än anskaffningsvärde, om totala portföljen har ett högre marknadsvärde än anskaffningsvärde.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad ekonomisk livslängd.

Nedskrivning sker vid bedömd bestående värdenedgång.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Datorer	2 år, 3 år och 5 år
Inventarier	5 år
Förbättringsutgift på annans fastighet	10 år

NOT 1	RESULTAT FRÅN AVYTTRING AV FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2008-12-31	2007-12-31
Vinst vid avyttring		125 374	456 611
Förlust vid avyttring		-101 214	-26 851
Summa		24 160	429 760

NOT 2 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER Belopp i kr om inget annat anges	2008	2007
Ledamöter i styrelsen	11	8
Varav män	55%	63%
Stiftelsens ledning	4	4
Varav män	50%	50%
Medelantalet anställda (Omräknat till heltidsanställda)	39	40
Varav män	37%	39%
Löner, andra ersättningar och sociala kostnader		
Styrelse och VD	1 961 575	1 731 769
Övriga anställda	24 479 508	22 380 726
Summa	26 441 082	24 112 495
Sociala kostnader	16 302 325	14 416 763
(varav pensionskostnader)	(6 653 834)	(5 820 641)

Av stiftelsens pensionskostnader avser 1 458 996 kr (f.å. 1 018 692) verkställande direktören.

Löner och ersättningar avser endast personal i Sverige.

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader till projektanställd personal och arvoden till ej anställda personer uppgår till totalt 3 016 tkr. (f.å. 1 003 tkr.) Beloppet ingår i Övriga externa kostnader.

I anställningsavtalet med VD har överenskommit att om KK-stiftelsen säger upp anställningsavtalet har VD rätt till avgångsvederlag. Avgångsvederlaget löper under en tid av 12 månader med den för VD vid tiden gällande månadslönen med avräkning för vad VD tjänar i annan verksamhet.

Upplysningar om sjukfrånvaro	2008-01-01 – 2008-12-31		2007-01-01 – 2007-12-31	
	% av arbetstid	Varav →60 dgr	% av arbetstid	Varav →60 dgr
30–49 år	4,60%	3,34%	2,44%	0,00%
Kvinnor	1,20%	0,00%	2,24%	0,00%
Män	10,08%	8,64%	2,92%	0,00%
→49 år	0,27%		1,15%	0,23%
Kvinnor	1,82%	0,00%	1,82%	0,47%
Män	0,48%	0,00%	0,48%	0,00%
Totalt	3,68%	2,63%	1,83%	0,10%
Kvinnor	2,23%	0,00%	1,86%	0,15%
Män	1,46%	7,69%	1,13%	0,00%

Total sjukfrånvaro anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Åldersgrupp med färre än 10 anställda särredovisas ej.

NOT 3 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2008-12-31	2007-12-31
Datorer och inventarier		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	16 386	16 532
Nyanskaffningar	2 467	764
Korrigerig nyanskaffning 2006	–	–910
Avyttringar och utrangeringar	–634	–
<i>Summa ackumulerade anskaffningsvärden</i>	18 219	16 386
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	–9 472	–7 334
Avyttringar och utrangeringar	612	–
Årets avskrivning enligt plan	–2 381	–2 138
<i>Summa ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>	–11 241	–9 472
Planenligt restvärde vid årets slut	6 978	6 914
Projektknuten datorer och inventarier		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början och slut	782	782
<i>Summa ackumulerade anskaffningsvärden</i>	782	782
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	–782	–782
<i>Summa ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>	–782	–782
Planenligt restvärde vid årets slut	–	–
Avskrivningar på projektknuten datorer ingår i Övriga externa kostnader		
Summa planenligt restvärde vid årets slut	6 978	6 914

NOT 4 POSTER AV ENGÅNGSKARAKTÄR

RISE Holding AB org nr 556179-8520. Säte i Stockholm

Bolaget avyttrat januari 2007. Realisationsförlust av avyttrade andelar är bokförda som Kostnader av engångskaraktär

NOT 5 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2008-12-31	2007-12-31
Andra långfristiga värdepappersinnehav		
Aktieinnehav		
Vid årets början	3 001 871	2 995 501
Årets köp	1 046 159	352 908
Årets försäljningar	-594 743	-346 538
Vid årets slut	3 453 287	3 001 871
 Nedskrivning		
Vid årets början	-	-
Årets nedskrivningar	-61 647	-
Vid årets slut	-61 647	-
 Bokfört värde	3 391 640	3 001 871
Marknadsvärde	3 391 676	5 242 293
 Innehav räntekonsortium		
Vid årets början	1 112 074	1 112 074
Vid årets slut	1 112 074	1 112 074
 Bokfört värde	1 112 074	1 112 074
Marknadsvärde	1 113 649	1 085 214
 Summa Finansiella anläggningstillgångar		
Bokfört värde	4 503 714	4 113 945
Marknadsvärde	4 505 325	6 327 507
 Likvida medel		
Kassa och bank	654 471	1 057 544
 Summa finansiella anläggningstillgångar och likvida medel bokfört värde	5 158 185	5 171 489
Summa finansiella anläggningstillgångar och likvida medel marknadsvärde	5 159 796	7 385 051

NOT 6 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2008-12-31	2007-12-31
Förskottsbetald hyra	1 349	1 070
Upplupna inkomsträntor	28	–
Förutbetalda försäkringspremier	107	491
Övriga förutbetalda kostnader	884	473
Summa	2 368	2 034

NOT 7 EGET KAPITAL Belopp i kr om inget annat anges

	Stiftarkapital bundet	Balanserade medel	Beslutade projektmedel	Årets resultat	Totalt eget kapital
Vid årets början	1 501 207 090	2 517 435 070	–156 493 468	642 233 607	4 504 382 300
Omföring balanserat resultat		485 740 139	156 493 468	–642 233 607	
Värdesäkring bundet eget kapital	13 526 670	–13 526 670			
Årets beslutade anslag			–249 041 524		–249 041 524
Årets återförda anslag			10 289 716		10 289 716
Årets återbetalda anslag			–1 019 804		–1 019 804
Årets resultat				185 113 291	185 113 291
Vid årets slut	1 514 733 760	2 989 648 539	–239 771 612	185 113 291	4 449 723 980

NOT 8 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2008-12-31	2007-12-31
Upplupen semesterskuld	1 691	1 478
Sociala avgifter	1 453	1 236
Särskild löneskatt	99	–62
Fondförvaltningsavgift	357	503
Upplupen revisionskostnad	124	140
Hyresskuld	1 844	1 678
Övriga upplupna kostnader	140	17
Summa	5 708	4 990

Stockholm den 26 mars 2009

Olof Johansson
Ordförande

Bengt-Olof Elfström

Sven Engström

Ann Follin

Birgitta Frejhagen

Thomas Kaiserfeld

Maria Khorsand

Ulf Mannervik

Christina Ullenius

Clas Wahlbin

Irene Wennemo

Madeleine Caesar
Verkställande direktör

Revisionsberättelse

*Till styrelsen i Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling
Org.nr 802000-4213*

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling för räkenskapsåret 2008. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de bety-

delsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredo-visningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om styrelseledamot och verkställande direktör är ersättningsskyldig mot stiftelsen, om skäl för entledigande föreligger eller om ledamoten eller verkställande direktör på annat sätt handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Styrelseledamöterna och verkställande direktören har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet.

Stockholm den 2 april 2009

Jan-Erik Söderhielm
Auktoriserad revisor

Staffan Nyström
Auktoriserad revisor
Av Riksrevisionen utsedd revisor

Anders Forsberg

För att stärka Sveriges förmåga att skapa värde ska KK-stiftelsen bidra till att näringsliv, lärosäten och forskningsinstitut tillsammans utvecklar ny kunskap och kompetens. Vi är en aktiv finansiär som vill skapa möjligheter, förstärka positiva effekter och stödja risktagande.

Sedan starten 1994 har vi satsat mer än sex miljarder kronor i över 2000 projekt som handlar om utveckling av nya lärosäten och institut, kompetensutveckling i näringslivet, och lärande och IT.

